Զ. Տ. ԹՎ 1735 ԹՎԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ԱԳՍՏՈՍ 4382 — Հ. Տ. 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՋՐ. 12 ԲԻՊԻԼ, ԷՎՎԷԼ 1307 ՇԱԲԱԹ ՇԱՐԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԼՔ-ԷՆ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروملك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ՀԱՅՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հմար Յաջորդաբար գրեթէ տարւոյ	160
» » Կիսամեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Յարեկան » »	200
» » Կիսամեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած յուշագրայ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Իրաւաբանութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ յայտարարութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՔՍԱՆ ՏԱՐԻԷ Ի ՎԵՐ

Ճիշդ քսան տարի յառաջ, 1869ին, Իւժէնի Կայսրուհին Կ. Պոլիս կ'այցելէր։ Շատեր տակաւին կը յիշեն այն փառաւոր ընդունելութիւն զոր Օսմանեան հիւրասէր մայրաքաղաքն ըրաւ յայնժամ Ֆրանսացւոց Կայսրուհւոյն։ Ֆրանսական երկրորդ Կայսրութիւնն իւր փառաց գագաթնակէտը կը գտնուէր այն պահուն։ Նափոլէոն Գ. Եւրոպիոյ մեծ իրաւարարն էր։ Աւստրիոյ վրայ ի Սատովա բրուսիական բանակաց տարած յաղթութիւնք իրաւ է որ քիչ մը խախտած էին Եւրոպեան հաւասարակշռութիւնը, Գերմանական Դաշնակցութենէն դուրս նետելով զԱւստրիա-Հունգարիա։ Բայց հեռատես քաղաքագէտներու անձուկ հոգեբանութեան մէջ ոչ ոք կրնար կասկածիլ թէ Ֆրանսայի և մանաւանդ Ֆրանսական Կայսրութեան փայլուն աստղին վերայ Վիլհելմ Ա. իւր Բրուսիոյ թագաւորի հաստատ դերին մէջ կը մնար, և շատեր գիտէին թէ մի և նոյն բրուսիացի Վեհապետն էր սա որ յառաջագոյն մերժած էր «Գերման Կայսր» յորջորջումը, զոր Գերմանիոյ Իշխանք և Վեհապետք ոմանք իրեն կ'առաջարկէին։ Ֆրանսայի պերճմասա հրապարակագիրներ յօդուածներ կը հրատարակէին, ցոյց տալով Գերմանիոյ ներքին բաժանումներն և յաղթական կերպիւ ապացուցանելով թէ հարաւային Գերմանիա երբեք չպիտի միանայ հիւսիսային Գերմանիոյ հետ։ Եւ թէպէտ Մեքսիկայի ձախող արշաւանքը քիչ մը նսեմացուցած էր Ֆրանսական զինուց փառքը, բայց տակաւին ամենայն յօժարութեամբ հանրային կարծիքը մեր այն ժամանակի գեղանի և շնորհալի հիւրը կ'ողջունէր իբրեւ «Արեւմտից Կայսրուհին»։

Ի՜նչ մեծ փոփոխութիւն քսան տարիէ հետէ։ Այն Բրուսիա զոր կոխոտած և գետնի հաւասարեցուցած էին Մեծին Նափոլէոնի բանակներն, այն Բրուսիա որ իբրեւ Մեծ Տէրութիւն Փարիզի Դաշնագիրը կնքող Վեհաժողովին անդամակցելու կը վարանէր, այն Բրուսիա, Նափոլէոն Գ.ի մէկ մեծ սխալէն օգուտ քաղելով, կէս դարու հաշիւը կարդարեց իմի հարուած, և արեւելեան Ֆրանսայի արիւնալի դաշտերուն վրայ քաղաքական ղերիշխանութեան պսակը խլեց Ֆրանսայի ձեռքէն։ Երբ Վերսայլի մէջ, Լուի ԺԴ.ի պալատին մէջ, Վիլհելմ Ա. «Գերման Կայսր» հռչակեցաւ (*), աշխարհ համոզուեցաւ թէ իրականութիւնն այլ եւս կը համապատասխանէր տիտղոսին, և թէ քաղաքական ծանրութեան կեդրոնը Փարիզէ Պերլին կը փոխադրուէր յօրէ անտի։

Ի պատիւ Ֆրանսայի պէտք է յիշուի թէ յաղթական թշնամւոյ մը դէմ ազգային պաշտպանութեան գործոյն մէջ մեծ անձնուիրութիւն և քաջութիւն ցոյց տալէն ետքն, իւր պարտութիւնն իբրեւ վերջնական չընդունեց, և Ֆրանքֆորթի հաշտութեան դաշնագրոյն կնքման յաջորդ օրն իսկ գործի սկսաւ՝ իւր զինուորական քայքայեալ ոյժերը վերակազմելու համար։ Պիզմարք Իշխան, որպէս աշխարհ համարձէն, ապշութեամբ տեսաւ ազգային զոհողութեան և հարստութեան կրկնակի ապացոյցը զոր ընծայեց Ֆրանսա՝ քիչ ժամանակի մէջ վճարելով հինգ միլեառ ֆրանքի պատերազմական տուգանքն, այն ո՛չ նուազ մեծամեծ վնասներէն ետքը զոր աղետալի պատերազմն արդէն պատճառած էր։ Այս զոհողութեանց գիտակցութիւնն, ինչպէս և Ֆրանսայի գեղեցկագոյն և հարստագոյն գաւառներէն երկուքին կորուստը Ֆրանսացւոց սրտին մէջ վրէժխնդրութեան զգացումը խորարմատ տպաւորեցին։ Այդ զգացումը դիւրացուց նորանոր զոհողութիւններն որոց շնորհիւ Ֆրանսա վերստացաւ իւր դիրքը զինուորական առաջնակարգ Տէրութեանց կարգին մէջ։

Այս ֆրանսական պատրաստութիւններն անտարբեր չէր կրնար դիտել Գերմանիա։ Ֆրանսական բանակին մէն մի յաւելման ի պատասխան, յաւելումներ եղան գերմանական բանակին վրայ։ բայց Պիզմարք Իշխան ո՛չ միայն զինուորական զօրութեանց այլ և քաղաքական դաշնակցութեանց մէջ որոնեց նորահաստատ գերման Կայսրութեան ամրապնդման և ապահովութեան միջոցները։

Ռուսիա, գերման Կայսրութեան ստացած քաղաքական առաւելակշռութենէն վշտացած, բաժնուած էր Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ Երբեակ Նիզակակցութենէն, որ Եւրոպիոյ քաղաքականութեան վարիչ ոյժն ուղղակէս, իսկ Բրուսիոյ սահմաններէն դուրս միութեան կէտ մ'է Գերմանիոյ միւս մասանց համար, որք իրենց առանձին վեհապետներն ունին։ Գերման Կայսր հողային իրաւասութեան սահմանը Բրուսիոյ սահմանն է։ Անկէ դուրս զինուորական ընդհանուր հրամանատար է և քաղաքականութեան վարիչ օտար ազգաց հանդէպ։ Այս կերպիւ Սաքսոնիա, Վիւրթեմպերկ, Պաւիէրա, Պատէն, և այլ մանր իշխանութիւնք իրենց ուրոյն Խորհրդարաններն ունին եւ Թագաւորները կամ դուքսերն, որք կատարեալ ինքնորինութեամբ կը վարեն ներքին գործերը, միայն հասարակային շահուց տնօրինութեան համար երեսփոխաններ տալով Պերլինի կեդրոնական Խորհրդարանին (Ռայխսթակ), և կառավարական ներկայացուցիչներ Պերլինի Դաշնակցային Խորհրդոյն, որ Գերմանիոյ Վեհապետները կը ներկայացնէ, ինչպէս Ռայխսթակը՝ ժողովուրդը։

Էր վերջին ռուսերէնը պատերազմին ժամանակ։ Գերմանիոյ դէմ Ֆրանսա կը կանգնէր Եւրոպիոյ մէջ, և քաղաքական դրից և շահուց նմանութիւնը մերձեցուցմէ յառաջ բերաւ ֆրանսական հանրապետութեան և ռուսական ինքնակալութեան միջեւ, որպէսզի եւս՝ ուրիշ նկատմամբ՝ անհաշտ ընկերութիւններ լինին սոյն երկու դրութիւնք։ Ռուսական նիզակակցութեան կորուստը Գերմանիա ջանաց փոխարինել՝ մտերմացնելով իւր կապերն Աւստրիոյ հետ, և մեծաւ ճարտարութեամբ Իտալիան հեռացնելով Ֆրանսայէն և գերմանաւաստրեան նիզակակցութեան անդամակցելով։ Ինչպէս 1870էն յառաջ Ֆրանսական գերակշռութիւնն էր Եւրոպիոյ քաղաքականութեան վարիչ ոյժն, ինչպէս 1878ի պատերազմին ժամանակ և անկէ առաջ Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ Երբեակ Նիզակակցութիւնն էր նոյն վարիչ ոյժն, այժմ Եւրոպեան քաղաքականութեան խարիսին է Երբեակ Նիզակակցութիւնն Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ։ Այս Նիզակակցութեան այլ կեդրոնական զօրութիւնն է գերմանական Կայսրութիւնն։

Այս զօրութեան դէմ ուրիշ մը կը բարձրանայ, Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի միացեալ զօրութիւնն, որ թէեւ պաշտօնական նիզակակցութեամբ արձանագրեալ չէ, բայց վճռական վայրկեաններու մէջ ղպարի կը լինի անմիջապէս։ Եւրոպա երկու մեծ բանակի բաժնուած է ուրեմն։ Երբեակ Նիզակակցութեան պաշտպանք իբրեւ խաղաղութեան խռովիչ կ'ամբաստանեն զՖրանսա և զՌուսիա։ Ֆրանսայի և ռուս հրապարակագիրք ալ կ'ամբաստանեն Երբեակ Նիզակակցութիւնը թէ սպառազինութեանց անօրինակ աճմամբ մշտատեւ վտանգ մը դարձած է խաղաղութեան։

Անգլիա իմաստուն չեզոքութիւն մը կը պահէ, թէեւ այժմեան նախարարութեան համակրանքն առաւելապէս Երբեակ Նիզակակցութեան կողմն է։ Շատ Անգլիացիներ կը խորհին թէ իրենք Գերմանիայէն, Աւստրիայէն եւ Իտալիայէն վախնալու բան մը չունին, մինչ Ֆրանսացոց և Ռուսաց մէջ ազգային ատելութեան ոգի մը կայ Մեծին Բրիտանիոյ դէմ ուղղեալ, և Ռուսք Հնդկաստանի սպառնալով, Ֆրանսացիք ալ Անգլիոյ նաւային զօրութեան և գաղթական ստացուածոց սպառնալով, վտանգաւոր թշնամիներ կը թուին։

Ասոնք կ'երեւի թէ Եւրոպիոյ մէջ տեսակ մը հաւասարակշռութիւն հաստատած է վերստին։ Ո՛չ Ֆրանսա և Ռուսիա կը համարձակին յարձակիլ Կեդրոնական Նիզակակցութեան վրայ, ո՛չ ալ սա կը համարձակի զարնել իւր արեւմտեան և արեւելեան թշնամիներն։ Այս հաւասարակշռութիւն ինքնին երաշխաւորութիւն մ'է խաղաղութեան Անոնք որ չէզոք կառնանի վրայ գտնուելու բարեբախտութիւնն ունին, առանց կանխակալ դաղափարներէ պաշարուելու կարող են երկու կողմին ալ իրաւունքներն ու թերութիւնները դիտել, և սա միութիւնը վայելել որ թէեւ քսան տարիէ ի վեր Եւրոպիոյ մէջ աներեւակայելի փոփոխումներ տեղի ունեցած են, բայց այսօր խաղաղութիւնը գէթ ո՛չ նուազ հաստատ հիման վրայ կը դնուի քան 1869 ին։

Վիլհելմ Բ. Կայսր, իրեն աջակից ունենալով դարուս ամենէն մեծ աշխարհավարն և ամենէն մեծ ռազմագէտը, կեդրոնական Եւրոպիոյ «Խաղաղաւէտ Նիզակակցութեան» գլուխը գտնուելու անզուգական փառքը կը վայելէ։ Նափոլէոն Գ. Կայսր՝ նոյն իսկ իւր փառաց գագաթնակէտին վրայ՝ քաղաքական և զինուորական ա՛յնչափ հզօր կազմակերպութեան մը գլուխը չէր գտնուած։ Իւր պատուն պէս, արդի երիտասարդ Կայսրն եւս ցարդ ամենաութիւ ցոյց տուաւ թէ խաղաղութեան պահպանման փափաքող է։ Մաղթենք որ իւր մեծազօր Իշխանութիւնը շատ տարիներ յօգուտ խաղաղութեան գործածելու փառքն ու պատիւը կարենայ աւելցնել բոլոր այն փառաց ու պատուոց վրայ որք Բրուսիոյ Թագաւորութեան և Գերմանիոյ Կայսրութեան նախանձելի բաժինն եղան 1869էն ի վեր։

ԳԵՐՄԱՆԻՔ Ց'ԱՔԻՐԻԿԷ

Լիմին փաչան ազատելու նպատակաւ կազմեալ գերմանական գաղթականին ընկերութիւնն հոկտ. 31ին ընդհանուր ժողով մ'ըրաւ։ Կարդացուեցաւ Ափրիկէի հռչակաւոր երկրախոյզ Տքթ. Նիվանիրթի նամակն, որ կը ծանուցանէ Պ. Սթէնլիի և Էմին փաչայի մօտալուտ ժամանումը Զանզիպարի սահմանաց վրայ, և նոյն ժամը կայսերական գերմանական պատուիրակ Պ. Վիսմանի եւս հեռագրերն։ Այս ամէն պաշտօնագրաց վերահասնիլ լինելէ ետքը, ժողովն որոշեց թէ այլ եւս տեղի չկայ զՏքթ. Փեթերս Էմին փաչայի մօտ ղրկելու, և թէպէտ Տքթ. Փեթերս արդէն քսան աւուր ճամբայ յառաջացած էր Ափրիկէի ներսերն, հրաման ղրկուեցաւ իրեն որ ետ դառնայ ի Գերմանիա։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏԻԵԼԱՆԱՄՈՒՍՈՒԹԻՒՆԸ

Վիեննայի մէջ կը հաւատեն թէ Ֆերտինանտ Իշխան նշանուած է Օրլէանեան Լուիզ իշխանուհւոյն հետ, որ դուստրն է Ալանսոնի դքսին եւ Պաւիերայի Սոֆիա իշխանուհւոյն, (քոյր Աւստրիոյ Կայսրի)։ Պուլկարք դիտողութիւն չպիտի ընեն եղեր Իշխանին կաթոլիկ ծիսով ամուսնութեան դէմ, բաւական է որ, ինչպէս կը պահանջէ Սահմանադրութիւնը, Իշխանին զաւակունք օրթոդոքս Միրաութիւն ընդունին և օրթոդոքս կրօնի մէջ դաստիարակուին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ժուրնալ դը Սեն-Փեթերսպուրկ, պուլկարական փոխառութեան կնքման վերայ խօսելով, կը դարձանայ որ Եւրոպացի սեղանաւորք կը համարձակին դրամ վատահիլ այնպիսի անհաստատ կառավարութեան մը, որ Եւրոպիոյ կողմէ ճանչուած չէ։ Կը զարմանայ նաեւ որ Ֆերտինանտ Իշխան և Պ. Սթամպուլով՝ երկաթուղիներ գրաւելով՝ ազգային գոյքեր ըստ հաճոյս կը անօրինեն, առ ոչինչ դրելով աւելի հին պարտքեր։

Այս ոճով շատ անգամներ գրած է Ռուսիոյ կառավարական մամուլն, եւ անվստահութիւն ազդող այս հրատարակութիւնք պատճառ եղած էին որ ցարդ Եւրոպական ո՛չ մէկ յարգելի հաստատութիւն դրամ կը վստահէր Պուլկարիոյ։ Կը թուի սակայն թէ կառնուար վարչութիւն մը տեսնելով Վիեննայի պետական հաստատութիւնք այլ եւս չեն վարանած վստահիլ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ,

Պերլինէ հեռագիր մը սապէս կը համառօտէ մեծ յօդուած մը, զոր Գերմանիոյ կառավարական գլխաւոր թերթը, Նորդ Տեոչէ Ալլեմայնէ Զայտունգ, հրատարակած է Վիլհելմ Կայսր ի Կ. Պոլիս այցելութեան վրայ։—«Ինչպէս Հիւսիսի և Հարաւի թագաւորութեանց մէջ, Կայսրն այսօր Արեւելից մայրաքաղաքին մէջ պիտի ողջունուի իբրեւ ներկայացուցիչ քաղաքակրթական մեծ պաշտօնէութեան մը, որոյ նպատակն է խաղաղութիւնը պահպանել և ամրապնդել ո՛չ միայն զանազան ազգաց մէջ, այլ և աշխարհի զանազան մասանց մէջ։ Մեր Կայսեր ուղեւորութիւնն ո՛չ անվստահութիւն կը սերմանէ ո՛չ դիգոհութիւն։ զի ամենուրեք կը տիրէ սա համոզումն թէ Գերմանիոյ քաղաքականութեան հիմնական նկարագիրն է խաղաղութեան պահպանումն։ Հայրենիքն ուրախալի բերկրութեամբ կը դիտէ երիտասարդ և կորովալի Կայսեր ուղեւորութիւններն, որք կասկածի ամենաթեթեւ ստուերով մը չեն կրնար շրջապատուիլ։ Ամենուրեք ամրապնդելով բարեկամ յարաբերութիւնները, Կայսրը նոր ապահովութիւններ կուտայ ազգին բարեկեցութեան և որոյ ճակատագիրը կը վարէ կորովի ձեռքով մը, մարդասիրական բարեհամբոյր զգացումներով, և հայրենեաց արժանապատուութեան ու բարգաւաճման նախանձախնդիր եռանդուն սիրտով։»

ՁԱՐԵՒԻՉՆ Ց'ԱԹԷՆՍ

Կը հաստատուի թէ Ձարն իւր գահաժառանգ որդւոյն Ալեքսանդրի մէջ բընակութեան երկարաձգումն արտօնած է այն նկատումով որ Վիլհելմ Կայսր Կ. Պոլսէ մեկնելուն պէս Ձարեւիչը կարենայ այցել Թուրքիոյ մայրաքաղաքն, ուր իւր մեծարանքը պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ Ց'ԻՏԱԼԻԱ

Վիեննայէն Նորմ. 4 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վիլհելմ Կայսր և Կայսրուհին Նորմ. 12ին (առաջիկայ երեքշաբթի) կը սպասուին ի Վենետիկ։ Կայսրն առանձին Մոնցա պիտի երթայ, ուր երկու օր պիտի մնայ Իտալիոյ արքայական դերդաստանին մօտ։ Յետոյ Վենետիկ պիտի վերադառնայ, ուստից Աւկուսթա-Վիքթորիա Կայսրուհին առնելով, Գերմանիա պիտի ուղեւորի։

Կարելի է որ Նոցին Վեհափառութեանց Վենետիկ ժամանումը մէկ երկու օր յապաղի, քանի որ անոնց Կ. Պոլիս բնակութիւնն եւս երկարաձգուած է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԶՈՒՆԱՍՏԱՆ

Իտալիոյ թագաւորն, որ ծանրագին մանեակ մը նուիրած էր Սոֆիա Իշխանուհւոյն իւր ամուսնութեան առթիւ, Աւետման աւագ պատուանշանին մեծ մանեակը նուիրեց Կոստանդին Իշխանին։

—Հռոմէ ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախարարաց խորհուրդն որոշած է որ Խորհրդարանը Նոյմ. 13/25ին բացուի։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ՓԱՐԻԶԻ

Այսօր կը փակուի Փարիզի Արուեստահանդէսն, և երեկ դիշեր արտասովոր չքեղութեամբ հանդէս մը պիտի տրուէր Արուեստահանդէսին և Էյֆէլի Աշտարակին մէջ։

Օտարազգի ցուցադիրներէն 300 անձինք որք միցանակի արժանացած են՝ նաեւ Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշան պիտի ընդունին այս առթիւ։

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ Ց'ԵԳԻՊՏՈՍ

Փարիզի լրագիրք, որք Եգիպտոսի մէջ անգլիական վարչութեան տարբերը կը քննադատեն, հետեւեալ ծանօթութիւնը կը հրատարակեն կրթական խնդրոյն նկատմամբ Անգլիացւոց տնօրինութեան վրայ։

«Եգիպտական վարչութեան զանազան ճիւղերուն մէջ փոփոխութիւններ մուծանելէ ետքն, Անգլիացիք կը միջամտեն այնպիսի ճիւղի մը որ ցարդ իրենց ուշադրութեան առարկայ չէր եղած։ Կ'ակնարկենք հանրային կրթութիւնն։ Իրաւ է որ Անգլիացիք կերպով մը արդէն միջամտած էին այս ճիւղին ալ, քանի որ Եգիպտոսի Ելմտացոյցին մէջ կրթութեան յատկացեալ 100,000 ոսկին 60,000ի իջուցած էին։ Արդ, աւարիկ կրթական այն նոր փոփոխմունք որք հաւանօրէն պիտի հրատարակուին 1890 ի ելմտացոյցին հետ։

Ա. Կառավարական վարժարանին յարակից, որ նախարարական պաշտօնարանին մէջ իսկ կը գտնուի, պիտի կառուցուի անգլիական վարժարան մը, որոյ անօրինութեան համար երեք անգլիացի դասատուներ եկան Լոնտոնէ։

Բ. Հրաւէր պիտի ուղղուի այն եգիպտացի ընտանեաց որք իրենց զաւակներն Անգլիոյ մէջ դպրոց դրած են, եւ պիտի խնդրուի միանալ և իրենց զաւակներն հաւաքել Փորթսմուտի քաղաքի դիշերօթիկ կրթարանին մէջ, ուր, երբ բաւական թուով ե-

---

(*)։ Վիլհելմ Ա. և իւր յաջորդք, «Գերման Կայսր» են, և ո՛չ «Կայսր Գերմանիոյ»։ Այսպէս որոշուած է Գերմանիոյ Վեհապետաց և աշխարհավարաց մէջ։ «Գերման Կայսր» տիտղոսը կը ցուցնէ թէ Բրուսիոյ Թագաւորը միայն Բրուսիոյ Վեհապետն է

—)(77)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈՒԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՖՈՒԼՄԻՆԱՆԴԷ

Եւ շատ սիրալիր երեւցաւ մինչեւ սենեակին դուռն։ հոն, յանձնուեցաւ սենեկապանին, որ եռանդեամբ հոգ տարաւ նմա, մինչեւ որ քնացաւ։

Եւ քիչ յետոյ, քարայրին մէջ, ամէն բան լռին էր։

Հեռուէն միայն, կը լսուէր դղրդիւնն ընդերկրեայ հրաբխին, որուն շիկորակ նշոյլները մերթ ընդ մերթ կը նշմարուէին անհուն գետնափորքին խորէն։

Այդ միջոցին, Ֆէրնանտ հետեւեալ նամակը կ'ստանար։

«Օրիորդ,

«Ձեր նշանածը, հակառակ իմ արդելքիս, ուզեց գալ իմ մօտս, թէեւ ապահովութեան թուղթը զլացած էի իրեն։ Ուստի իմ իրաւունքս ի գործ կը դնեմ, կալանաւոր պահելով զայն։ Իր կեանքը վտանգի տակ չէ։ բայց գիտնալով թէ ի՞նչ ժառանգութիւն պիտի ունենայ, այնպէս պիտի ընեմ որ ստանամ իր եւ ձեր խնամակալին փրկանքը ժառանգութեան մէջէն։ Մինչեւ այն ատեն, քովս կը պահեմ զինքը։ Խորին ցաւս կը յայտնեմ, օրիորդ, բայց, շնտակը, շատ յանդգնօրէն ինձ դիմագրաւել էր այս։

«ՖՈՒԼՄԻՆԱՆԴԷ»

Այս անգամ, Ֆէրնանտ այնքան երկարօրէն նուաղեցաւ, որ պառոնուհին մեռած կարծեց զայն։

Քիչ յետոյ, տիկին Վաճիվիլ եւս քընոմէն կ'ստանար կարճ և ազդու զեկոյց մը, վստահ մարդու մը ձեռամբ։

Գնչուն հետեւեալ յանձնարարութիւնը կը բերէր։

«Ինչ որ ալ պատահի, ինչ որ ալ գըրեմ, միշտ հետեւեցէք իմ առաջին հրահանգներուս։

Ֆէրնանտի մահուան վճիռն էր այդ։

Պառոնուհին ամէն գիշեր ի գործ պիտի դնէր զայն։ Եւ իր մահաշուք գործն ոչ մէկ արգելքի պիտի հանդիպէր, որովհետեւ Ֆուլմինանդէ վստահելի էր։

Այսպէս ամէն բան երեսի վրայ կը թողուր զՖէրնանտ։

Սակն բան իրեն դէմ կ'ելլէր։

Ինք միայնակ էր իր կեանքը պաշտպանելու համար ընդդէմ ահռելի հրէշի մը, և իր սիրան՝ ընդդէմ Ֆուլմինանդէի։

ԺԹ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ

Յաջորդ օրը Պ. Լընոէլ եւ Արման այգուն հանդիպեցան իրարու, երկուքն ալ առաւօտեան օդ փնտռելով պատուհանէ մը։

—Սիրելի զաւակս, ըսաւ ծերունին Արման, օր մը թերեւս փախստեան միջոց մը առաջարկեմ ձեզ, եթէ ձերինը չյաջողի, ինչպէս կրնայ պատահիլ։ որովհետեւ գուցէ կը սխալիք։ Կոմսուհին գուցէ չսիրեր զձեզ։

—Պիտի տեսնէք, ըսաւ Արման։ Բայց ձեր խորհած միջո՞ցը ի՞նչ է։

—Մենք լաւ կը ըղձանք, ըսաւ Պ. Լընոէլ։ Ասկից զատ սունկ ալ կ'առնենք, ջուրին վրայ բռնելու համար զմեզ։ Հոս գտնուած բազմաթիւ հաղարակները (ոռՖՖՖաս) լայն խիցերով ծածկուած են զորս կրնանք գործածել։ Գիշեր մը, կ'ելլենք եւ կը փախչինք։

—Այդ միջոցը շատ վտանգաւոր է, ըսաւ Արման։ Պէտք կ'ելլայ տասն ժամ ծովու վրայ մնալ մինչեւ որ ազատեն զմեզ, կամ ցամաք ելլել այնպիսի տեղ մը որ աւազակաց հսկողութեան ներքեւ չգտնուի։

—Ինծի հետ կուգա՞ք, հարցուց Պ. Լընոէլ։

—Ո՞ւր կ'երթաք։

—Երկէ իրիկուան լարած ցանցերս վերցնելու։ կարծեմ ազուոր որս մը ըրած պիտի ըլլամ։

—Չէ՛, մինակ գացէք, ըսաւ Արման։ Եւ նստաւ, ծովը դիտելով։

Կէս ժամէ ի վեր հոն կ'երաշէր այդպէս, երբ ձայն մը ըսաւ նմա։

—Գնաւթ մը կաթ կ'ուզէ՞ք, սիրեր։ Երիտասարդը ետին դարձաւ։

Կոմսուհին հոս կանգնած էր։

—Պիանգա, սիրելիս, ըսաւ Արման, շնորհակալ եմ։ Շատ փափուկ հոգածութիւն մըն է այդ։ Ի՞նչպէս յայտնեմ երախտագիտութիւնս։

—Ինծի օգնելով որ դրամածիս լրացնեմ, սիրեր։

—Ուրեմն քու քաղաքավարութիւնդ շահո՞ւ նպատակաւ է։

Նորատի աղջիկը կարմրելու երեւոյթ առաւ։

—Կ'ուզէ՞ք վայրկեան մը քովս նստիլ եւ խօսակցիլ, հարցուց Արման։

—Այո, սիրեր, ըսաւ։

Եւ, իբր տարխտանէնչ կին, կարելի եղածին չափ մօտ նստաւ։

Արման մէկ նպատակ միայն ունէր, տեղեկութիւններ առնուլ։

—Իսկ տեսնեմ, հոս կնոջ մը, Ֆուլմինանդէի դաշնակցին չէ՞ք սպասեր, հարցուց։

Կոմսուհին սարսաց։

—Կի՞ն մը, ըսաւ։

—Այո, բարձրատիճան կին մը։

—Այդ տեսակ բան մը չիմացայ։ Դուք կը ճանչնա՞ք այդ կինը։

—Այո.... չափէն աւելի։

—Ինչո՞ւ չափէն աւելի։

—Քանի մը անգամ ուզեց մեռցնել զիս։

—Այդ կինը կը սիրէ՞ ձեզ։

—Ոչ։ կ'ուզէր զիս սպաննել տալ, որպէս զի ինք միայնակ ժառանգէ ահագին հարստութիւն մը։

—Վստա՞հ էք որ զձեզ չէր սիրեր։

—Օ՛հ, ըսաւ Արման, եթէ ոնրն ըլլար

—Ինչո՞ւ համար ըսիք թէ կոմսուհւոյն հեթ լարջ բան մը պիտի ըլլար։ Իրեն համար պատրաստ մը կ'զգաք ուրեմն։

—Շատ բուռն պատրաստ մը զինքը... խեղդելո՞ւ, ըսաւ Արման խնդալով։ Սակայն, ա՜յնչափ գեղեցիկ է, որ եթէ անդամ մը ներեմ իրեն, ատելութիւնս սիրոյ կը փոխուի։

—Եթէ այդ կինը գայ, այս ամենը կը պատմեմ իրեն, ջերմապէս կը համակրի ձեզ և...

—Բնա՛ւ, բնա՛ւ։

Յետոյ անոյշի դէմքով մը, նման մարդու մը որ կը վախնայ շատ առաջ նետուելու և կատակի մը ձեւին տակ իրմէ մը կը պարտակէ,

—Միթէ կը կարծէ՞ք որ ձեր տարիքն ունեցող Իտալուհի մը եւս կարենայ զուրկ մնալ սիրէ։

—Սիրեմ՞ր, ըսաւ Պիանգա։

—Իրաւունք ունիմ այս խօսքն ուղղելու ձեզ յետ այն խոստովանութեանց զորս բերնէս առիք։ Դուք ալ անկեղծ եղիք։ Եւ եթէ երիտասարդ կալանաւոր մը, որ ձեզի հաճոյ ըլլար, ըսէր ձեզ։ «Կը ճանճրանամ, ամուսնութեան խօսք չեմ ըներ, բայց իմ երախտագիտութեանս ապացոյցները կուտամ եթէ ինձ հետ միատեղ փարատես ճանձրոյթդ», ի՞նչ կը պատասխանէիք։

—Կ'ըսէի այդ կալանաւորին, եթէ սիրէի զինքը։ «Միութիւն արեցէք զիս եւ մխիթարուեցէք։ երկուքս ալ կալանաւոր ենք։ օգտուինք երիտասարդութեան ժամերէն։

—Ու կը մերժէի իրեն դրա՞մ։

(Շարունակի)

ձեր մէջ։

—Պիանգա, սիրելիս, ըսաւ ծերունին Արման, օր մը թերեւս փախստեան միջոց մը առաջարկեմ ձեզ, եթէ ձերինը չյաջողի, ինչպէս կրնայ պատահիլ։ որովհետեւ գուցէ կը սխալիք։ Կոմսուհին գուցէ չսիրեր զձեզ։

—Պիտի տեսնէք, ըսաւ Արման։ Բայց ձեր խորհած միջո՞ցը ի՞նչ է։

—Մենք լաւ կը ըղձանք, ըսաւ Պ. Լընոէլ։ Ասկից զատ սունկ ալ կ'առնենք, ջուրին վրայ բռնելու համար զմեզ։ Հոս գտնուած բազմաթիւ հաղարակները (ոռՖՖՖաս) լայն խիցերով ծածկուած են զորս կրնանք գործածել։ Գիշեր մը, կ'ելլենք եւ կը փախչինք։

—Այդ միջոցը շատ վտանգաւոր է, ըսաւ Արման։ Պէտք կ'ելլայ տասն ժամ ծովու վրայ մնալ մինչեւ որ ազատեն զմեզ, կամ ցամաք ելլել այնպիսի տեղ մը որ աւազակաց հսկողութեան ներքեւ չգտնուի։

—Ինծի հետ կուգա՞ք, հարցուց Պ. Լընոէլ։

—Ո՞ւր կ'երթաք։

—Երկէ իրիկուան լարած ցանցերս վերցնելու։ կարծեմ ազուոր որս մը ըրած պիտի ըլլամ։

—Չէ՛, մինակ գացէք, ըսաւ Արման։ Եւ նստաւ, ծովը դիտելով։

Կէս ժամէ ի վեր հոն կ'երաշէր այդպէս, երբ ձայն մը ըսաւ նմա։

—Գնաւթ մը կաթ կ'ուզէ՞ք, սիրեր։ Երիտասարդը ետին դարձաւ։

Կոմսուհին հոս կանգնած էր։

դիպտացի աղայք ժողովուին, եգիպտացի Եֆյի մը պիտի դրկուի անոնց ուսման վրայ հսկելու և ծնողաց հետ շարունակ թղթակցելու համար, որով Անգլիոյ մէջ դտնուող եգիպտացի երիտասարդաց վրայ մնուէն հսկել կարելի պիտի լինի, յօդուտ աչակերտաց և ծնողաց։

Արդ, ի Փորթսմաութ եգիպտացի ուսանողութեան կեդրոնի մը հաստատումն ուղղակի մշցում մ'է եգիպտական ուսանողական պատուիրակութեան դէմ, որ Մէհմէտ Ալիի օրէն ի վեր հաստատեալ է և կը պաշտօնավարէ Փարիզի մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ. ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽՈՆՆԵՐ

Ազգային Ժողովոյ Ը. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 27 հոկտ., ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատենաց պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7 ին և փակուի 10ին։

Կը հրաւիրուիք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ դտնուիլ։

Մնամք ազօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

24 հոկտեմբեր 1889

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. —Ծրագիր Ներքին Կանոնագրի Ազգ. Ժողովոյ։ (Շաբաթական-ԲԻՒՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԱԿԱՆ)։

Բ. —Առաջարկութիւն Ս. Պատրիարք Հօր յաղագս երկամեայ շրջանի տեւողութեան կրօնական Ժողովոյ։ (Շաբաթական-ԲԻՒՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԱԿԱՆ)։

Գ. —Տեղեկագիր Քննիչ Յանձնաժողովոյ ի վերայ Եւմտացոյցի 1888-89 և 1889-90 ամաց։ (Շաբաթական-ԲԻՒՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԱԿԱՆ)։

Ատենադպիր
Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանին ընդհանուր տնօրէն կարգուած է Պ. Ուիլեամ Ֆիլիփէն, զուիցերացի դաստիարակ, որ իրավարժութեան և մանկավարժութեան դասեր ալ պիտի տայ նոյն Վարժարանին մէջ։

Գրիգոր էֆէնտի Մարգարեան դերտնօրէն կարգուած է Կեդր. Վարժարանին և տեսուչ Ղալաթիոյ Կեդր. Նախակրթարանին։

Ինչպէս կը յիշուի, այս երկու պաշտօնք միացեալ էին հրաժարեալ Տնօրէնին վրայ։

Պ. Ֆիլիփէն կրթական մեծ գործիչի մը համբաւն ունի, և վկայեալ է զուիցերեան առաջնակարգ հաստատութիւններէ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

Ղալաթիոյ Կեդր. Վարժարանի խնամակալութիւնը կը փութայ Տանուցանել բարեպաշտ հասարակութեան թէ վաղն, հինգշաբթի 26 հոկտ. հոգեւոր Տ. Ներսէս Պատրիարքի մահուան տարեդարձին առթիւ՝ հրամանաւ Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր, Գեր. Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ ժամ 3 ին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ և քարոզ պիտի խօսի։

15 հոկտ. 1889
Կալաթիա

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՕԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Պատրիարքարանէ

Այն քահանայք՝ որ կը վարձքին կրօնի դիտութիւնն ուսանիլ, յառաջիկայ երեքշաբթի օր, հոկտ. 31, գրասենեակն Ս. Եկեղեցւոյ Ղալաթիոյ, ուր Արժ. Տ. Սահակ աւագ-քահանայ պիտի սկսի դասախօսել կրօնի ուսումն։

ԿՆԽ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐՆ

Ի. Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ԵՐԿԻՆ ՊՏՈՅՏԸ

Վիլհելմ Կայսրն, Հէնրի իշխանը և Մէքլէնպուրքի դուքսն իրենց մէկ քանի հետեւորդներով երէկ ժամ 4 ին կայս. պալատէն ելնելով Տոյմա Պաղչէի պալատը դնացին հանդիսական կառքերով։ Կառքերուն կը հետեւէին հեծեալ թիկնապահք, պալատական հեծեալ յիսնապետք և նիզակաւոր հեծելազօրաց գումարտակ մը։ Կայսրն և իւր հետեւորդք անոի պալատական նաւակներով Պէյլէրպէյի պալատը դնացին։ Կայսեր դանուած զրահեալ նաւակ, որուն ծայրը գերմանական դրօշը պարզուած էր, Տոյմա Պաղչէէ մեկնած պահուն Բոյէր մարտանաւը թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներ արձակեց։ Հէնրիւլէր զրօսանաւուն և օսմանեան զրահաւորաց ու զրօսանաւերու զինուորք կայմերուն վրայ ելնելով բարեւի կեցած էին, և նուագածուաց խումբերը գերմանական ազգային քայլերգը նուագեցին։ Վիլհելմ կայսրը Պէյլէրպէյի պալատին քարտին ելնելուն, կրկին անգամ թնդանօթի հարուածներ արձակուեցան։ Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշա, թաղապետութեան տնօրէնն և այլ պաշտօնեայք, ամենքն ալ պաշտօնական համազգեստով քարտէն դիմաւորեցին Կայսրն, որ պալատն բոլոր յարկերն այցելէ յետոյ պահ մը հանդիստ առաւ և յետոյ պարտիզին դրնէն գեղեցիկ նժոյգի մը վրայ հեծած, իւր հետեւորդաց և տրամադրութեանը ներքեւ դտնուող թիկնապահաց հետ, ամենքն ալ հեծեալ, Թոփխանէլի Օղլուի ճամբով Զամլըճա դնաց և անդ պտոյտ մը կատարելէ յետոյ Վալիտէ Պաղի ճամբով Հայտարպ փաշա և անտի Գաղգիւլ ինա։ Անդ Վիլհելմ Կայսրը շաքարեղէններ ուղղեց իւր հեծած ձիուն տալու համար։ Տեղւոյն թաղապետութեան տնօրէն Բաշիա էֆէնտի անմիջապէս կատարեց Կայսեր հրաման, որ իւր գոհունակութիւնը յայտնեց նմա։ Թաղապետութիւնը ծանրագին գորգերով զարդարած էր այն փողոցներն ուրկից պիտի անցներ Վիլհելմ կայսրը։ տուներն եւս դրօշակներով զարդարուած էին և խուռն բազմութիւն լցուած էր ամէն կողմ։

Ժամ 6ին կայսրը՝ Վ. Կ. Սուլթանին յատուկ Թէշրիֆէյէ շրջենաւակով եւ իւր հետեւորդք Ճերէֆ ու Թէշրիֆէյէ շրջենաւակներով Դոլմա գիւղի նաւամատոյցէն Մաքրի գիւղ դնացին։ Մաքրի գիւղի նաւամատոյցին վրայ տեղւոյն բարձրաստիճան պաշտօնեայք եւ ժողովրդեան սաւար բազմութիւն մը դիմաւորեցին կայսրն եւ իւր հետեւորդները։ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդականի օդնական Վսեմ. Իսմա էֆէնտի Զայնանի որդիք ծաղկեփունջեր սփռեցին Վիլհելմ կայսեր անցած ճամբուն վրայ։ Ն. Վ. Հովսեփեանցն իւր թիկնապահին միջոցաւ գոհունակութիւն յայտնելէ զատ մասնաւորաբար բարեւեց նաև զանոնք։ Կայսրն եւ իւր հետեւորդք այցելեցին Զէյթիոնի Պրունի գործարանն և ընդունուեցան արժանավայել պատիւներով։ Անտի Ն. Վ. Հովսեփեանցն իւր հետեւորդաց հետ Եէսի Գուլէ դնաց և Սիլիվրի Գաբուլ ու Էմիրնէ Գաբուլի ճամբով Էյուպ անցաւ ուր պտոյտ մը կատարելէ յետոյ Թէշրիֆէյէ շրջենաւակով Տոլմա Պաղչէի պալատը վերադարձաւ։ Կայսրը Թէբրանէի առջեւէն անցած պահուն օսմանեան զրահաւորք դրօշակներով զարդարուեցան և զինուորք անմիջապէս կայմերուն վրայ ելնելով հարիւրներ արձակեցին։ Նուագածուաց խումբը գերմանական քայլերգը հնչեցուցի և ծովային զինուորաց վաշտ մը Թէբրանէի առջեւ բարեւի կեցաւ։ Կայսրն Ոսկիզիւրէն դուրս եկած պահուն կամուրջները բացուեցան և պատիւ։ Ն. Վ. Հովսեփեան։ Վիլհելմ կայսրը Տոլմա Պաղչէի պալատը ժամանելուն անմիջապէս պալատական կառքերով Եըլտըզ վերադարձաւ։ Ն. Վ. Հովսեփեան ցանք եղած միջոցին Բոյէր մարտանաւը թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներ արձակեց։ Հէնրիւլէր զրօսանաւուն և օսմանեան զրահաւորաց ու զրօսանաւերու զինուորք կայմերուն վրայ ելնելով բարեւի կեցած էին, և նուագածուաց խումբերը գերմանական ազգային քայլերգը նուագեցին։ Վիլհելմ կայսրը Պէյլէրպէյի պալատին քարտին ելնելուն, կրկին անգամ թնդանօթի հարուածներ արձակուեցան։ Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշա, թաղապետութեան տնօրէնն և այլ պաշտօնեայք, ամենքն ալ պաշտօնական համազգեստով քարտէն դիմաւորեցին Կայսրն, որ պալատն բոլոր յարկերն այցելէ յետոյ պահ մը հանդիստ առաւ և յետոյ պարտիզին դրնէն գեղեցիկ նժոյգի մը վրայ հեծած, իւր հետեւորդաց և տրամադրութեանը ներքեւ դտնուող թիկնապահաց հետ, ամենքն ալ հեծեալ, Թոփխանէլի Օղլուի ճամբով Զամլըճա դնաց և անդ պտոյտ մը կատարելէ յետոյ Վալիտէ Պաղի ճամբով Հայտարպ փաշա և անտի Գաղգիւլ ինա։ Անդ Վիլհելմ Կայսրը շաքարեղէններ ուղեց իւր հեծած ձիուն տալու համար։ Տեղւոյն թաղապետութեան տնօրէն Բաշիա էֆէնտի անմիջապէս կատարեց Կայսեր հրաման, որ իւր գոհունակութիւնը յայտնեց նմա։ Թաղապետութիւնը ծանրագին գորգերով զարդարած էր այն փողոցներն ուրկից պիտի անցներ Վիլհելմ կայսրը։ տուներն եւս դրօշակներով զարդարուած էին և խուռն բազմութիւն լցուած էր ամէն կողմ։

Ժամ 6ին կայսրը՝ Վ. Կ. Սուլթանին յատուկ Թէշրիֆէյէ շրջենաւակով եւ իւր հետեւորդք Ճերէֆ ու Թէշրիֆէյէ շրջենաւակներով Դոլմա գիւղի նաւամատոյցէն Մաքրի գիւղ դնացին։ Մաքրի գիւղի նաւամատոյցին վրայ տեղւոյն բարձրաստիճան պաշտօնեայք եւ ժողովրդեան սաւար բազմութիւն մը դիմաւորեցին կայսրն եւ իւր հետեւորդները։ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդականի օդնական Վսեմ. Իսմա էֆէնտի Զայնանի որդիք ծաղկեփունջեր սփռեցին Վիլհելմ կայսեր անցած ճամբուն վրայ։ Ն. Վ. Հովսեփեան իւր թիկնապահին միջոցաւ գոհունակութիւն յայտնելէ զատ մասնաւորաբար բարեւեց նաև զանոնք։ Կայսրն եւ իւր հետեւորդք այցելեցին Զէյթիոնի Պրունի գործարանն և ընդունուեցան արժանավայել պատիւներով։ Անտի Ն. Վ. Հովսեփեան իւր հետեւորդաց հետ Եէսի Գուլէ դնաց և Սիլիվրի Գաբուլ ու Էմիրնէ Գաբուլի ճամբով Էյուպ անցաւ ուր պտոյտ մը կատարելէ յետոյ Թէշրիֆէյէ շրջենաւակով Տոլմա Պաղչէի պալատը վերադարձաւ։ Կայսրը Թէբրանէի առջեւէն անցած պահուն օսմանեան զրահաւորք դրօշակներով զարդարուեցան և զինուորք անմիջապէս կայմերուն վրայ ելնելով հարիւրներ արձակեցին։ Նուագածուաց խումբը գերմանական քայլերգը հնչեցուցի և ծովային զինուորաց վաշտ մը Թէբրանէի առջեւ բարեւի կեցաւ։ Կայսրն Ոսկիզիւրէն դուրս եկած պահուն կամուրջները բացուեցան և պատիւ։ Ն. Վ. Հովսեփեան։ Վիլհելմ կայսրը Տոլմա Պաղչէի պալատը ժամանելուն անմիջապէս պալատական կառքերով Եըլտըզ վերադարձաւ։ Ն. Վ. Հովսեփեան ցանք եղած միջոցին Բոյէր մարտանաւը թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներ արձակեց։ Հէնրիւլէր զրօսանաւուն և օսմանեան զրահաւորաց ու զրօսանաւերու զինուորք կայմերուն վրայ ելնելով բարեւի կեցած էին, և նուագածուաց խումբերը գերմանական ազգային

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ

Վ. Կ. Սուլթանն յոյժ թանկագին և նրբակերտ սուր մը նուիրած է Վիլհելմ կայսրը, և ծանրագին քարտ մը Ա. Կոստանդ-Վիքթորիա կայսրուհւոյն։ Ն. Վ. Հովսեփեան նոյնպէս Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած այլ և այլ նուէրներ նուիրեց Իւր Օգստափառ հիւրերուն։

* * *

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇՆԵՐ

Վիլհելմ Կայսրը Կարմիր Արծաթ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշայի, կայսերական պալատան առաջին քարտուղար Սիրէյա փաշայի, Եվմոդան նախարար Յակոբ փաշայի և նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանը՝ գերմանական դեսպանատան բժիշկ Տոքթ. Միւլիի։ Ն. Վ. Հովսեփեան նոյնպէս Բրոնէական Թագի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Վ. Կ. Սուլթանի փեսայ և առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշայի։

* * *

ԿՈՒՅՍՐՈՒՀԻՆ Ի ԿԱՆԱՆՈՑ

Ա. Կոստանդ Վիքթորիա կայսրուհին նախընթաց իրիկուն դարձեալ այցելեց կայս. կանանոցն և տեսնուեցաւ Սուլթանուհւոյ և կայսերազուն իշխանուհւոյ հետ։ Վսեմ. Յարութիւն փաշայի դուստրը՝ Տիկին Նազլէան՝ թագուհւոյ պաշտօն կատարեց ընդ մէջ Վ. Կ. Սուլթանին, Սուլթանուհւոյ կայսերազուն իշխանուհւոյ և Ա. Կոստանդ Վիքթորիա կայսրուհւոյն։ Նոյնպէս թագուհւոյ և պատուակալ տիկնոջ պաշտօնը վարեցին արարողապետ Միւնիր փաշայի կինն ու Վսեմ. Վահան էֆէնտիի դուստրը։

* * *

ՅՕՆ ՏԷՐ ԿՕԼՋ ՓԱՇԱ

Վիլհելմ Կայսրը՝ գերմանական բանակին մէջ կիսաբաժնի զօրավարի (Լիվտանթեան) աստիճանի բարձրացուցեր է Յօն տէր Կոլճ փաշան։ Կ'ըսուի թէ Կոլճ փաշա օսմանեան բանակին մէջ եւս միւնիրութեան աստիճանի պիտի բարձրացուի, սպայակոյտի պետի տիտղոսով։

* * *

ՁԱՆԱՁԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Երկուշաբթի դիշերուան ռուսական հեռագրութեանց առթիւ Ծովային Նախարար Հասան փաշա իւր Ծովային պարանքին առջեւ, ի Գալատիէ, լուսնկէն զրահաւոր մը ձեւացուցած էր։ Այս տեսարան Վիլհելմ Կայսեր ու Կայսրուհւոյն ուշադրութիւնը դրաւած և հաճոյք պատճառած ըլլալով, նախընթաց իրիկուան հացկերոյթի պահուն, ի կայս. պալատ, Կայսրն ու Կայսրուհին տեսակցելով Ն. Վահանութեան հետ իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին։

* * *

Վիլհելմ Կայսր երկրորդ հեռագիր մը ուղղելով Պիզմարք Իշխանին՝ յայտնած է իւր գոհունակութիւնն այն սիրալիր ընդունելութեանց համար զորս գտած է Վ. Կ. Սուլթանէն և բոլոր Օսմանցիներէն։

* * *

Երէկ, Սկիւտարի Ս. Խաչ երկաթուղիի վարժարանի աշակերտք և աշակերտուհիք ընդ առաջ դնացին Գերմանիոյ Կայսեր։ Աշակերտք ի ձեռին կը կրէին, բաց ի օսմանեան դրօշակներէ, «Բարի՜ՆՇՈՒ ԵՔ ԵՆՔ» վերտառութիւնը կրող ոսկեհիւս կարմիր դրօշ մը և ազգը կունք համանման սպիտակ դրօշ մը՝ Թագով և Vive l'Empereur վերտառութեամբ։ Հայ աշակերտք այսպէս կարգաւորուած էին թագաւորական պարտիզին դրան քով, և կայսեր Զամբճայէ վերադարձին գիմաւորեցին զն. Վեհափառութիւն, «կեցցէ Սուլթան Համիտ Խան, կեցցէ Վիլհելմ Կայսր» աղաղակելով։ Կայսրն երկեցս ձեռքով բարեւելով, ընդունեց հայ աշակերտաց ողջոյնն։

* * *

Վիլհելմ կայսրն ու Կայսրուհին շատ հաւնած ըլլալով Վասիլի մէջ երթեւեկող նաւակներուն (փայտ), փափաք յայտնած են իւր յիշատակ իրենց այցելութեան ի Կ. Պոլիս, անոնցմէ մէկ քանի հատ գնել, ի Պերլին իրենց պալատան զարդասենեակին լճակներուն մէջ գործածելու համար։

Նոյնն Վեհափառութեանց այս փափաքը գործադրուած է անմիջապէս։

* * *

Գերմանական Տէնդլի ավիզոն, որ Օգոստոսի առ. հիւրերը բերող մարատանաւն ու զրօսանաւն էր հետ մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ առաւօտ դեպի Միջերկրական ուղեւորեցաւ։

* * *

Նախընթաց օր Օսմանեան մէկ քանի ծովային սպայք, ընկերակցութեամբ նուրէնպերկ քաղաքի եկեղեցական զործարանի ներկայացուցչի, Հէնրիւլէր շրջենաւն երթալով զինեցին եկեղեցական լոյսի գործիներն, զոր Նոյն գործարանը պատրաստած է։

Կըսուի թէ այդ գործարան մենաշնորհ խնդրած է Օսմանեան զրահաւորներն եղեկարական լուսով լուսաւորելու։

* * *

Կայս. հրամանաւ՝ Քէյզէր մարտանաւն և Հէնրիւլէր զրօսանաւն հրամանատարք և սպայք երէկ այցելեցին Թարգարուի պալատն և արքունի Գանձարանը։

* * *

Վիլհելմ կայսեր հետեւորդք այս իրիկուն մանաւոր կառախումբով պիտի մեկնին Սիրքէճիի կայարանէն։

* * *

Երկուշաբթի օրը Կայսրն ու Կայսրուհին գերմանական դեսպանատան թարպիոյ ամարանոցն այցելելու առթիւ, պարտիզին բարձունքը դնացին տեսնելու համար ի պատիւ Մոլթքէ կոմսին կառուցեալ յիշատակարանը։ Այդ յիշատակարանի պատուանդանը միայն աւարտած է։ սակայն Կայսեր գաղափար մը տալու համար կոթողին վրայ, որ յետոյ պիտի բարձրացուի, անոր փայտէ մէկ օրինակը պատրաստած էին, մարմարի դոյնով, զոր ներկայացուցին։ Այս կոթողի կառուցման սկզբնական գաղափարն յղացած է Բամբէօվէներ փաշա, և ծախուց համար պէտք եղած գումարն հաւաքուած է գերմանական գաղթականութեան անդամներէն։ Մոլթքէի միտալ կենդանագիրն ի Դերմանիա, Սթօլպերկ կոմսին հաշակաւոր ձուլարանին յանձնարարուած է Պերթրամ էֆէնտիի կողմէ որ կը նուիրէ զայն։ Ցիշատակարանի կառուցումը կը կատարուի ձեռամբ Պ. Բարմիշտի, բրուսիացի ճարտարապետին, որ Կ. Պոլիս եկած է Արեւելեան երկաթուղեաց Սիրքէճիի նոր կայարանին շինութեան համար։

Ի սկզբան կուզուի եղեր այդ յիշատակարանը կանգնել Բիրեճ Պուրնուի բարձունքն ուր կը սիրէր նստիլ Մոլթքէ կոմսն—այն թուականին՝ յորում օսմանեան բանակին ծառայութեան մէջ կը գտնուէր—և ժամերով հորիզոնը դիտել։ Սակայն ի վերջոյ յարմարագոյն դատուեր է դեսպանատան դարաստանին մէջ կառուցանել զայն։

———

Աւասիկ երկուշաբթի դիշերուան կայսերական հացկերոյթին ճաշացուցակը։

Արգանակ ըստ անգլիականին
Բաղի ձագեր և Պէօրէք
Կովու լար (Ֆիլէ) «մեսաքսեղէն»
Հորթենի սառուցեալ «գարնանային»
Կաքաւուկի լարեր սունկով
Լորամարգի խորոված
Մնեմեկ հոլանտական ձեւով
Փոնչ մարսողական
Կոցար (որսի հաւ) և տորդիկ (գրոշ ֆոռլու) խորոված
Փիլաւ
Միրանի քաղցրաւենի «դեսպանական»
Շօքօլաթ ա լա Ռիշլիէ
Պաղպաղակ

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՀԻՒՐԵՐՈՒ

Վիլհելմ կայսրն և Ա. Կոստանդ Վիքթորիա կայսրուհին այսօր միջօրէին յետոյ կը մեկնին մայրաքաղաքէս։ Նոցին Վեհափառութիւնք և հետեւորդք Վենետիկի ճանրով պիտի ուղեւորին։ իսկ Հէրպէրթ Պիզմարք կոմսը Բէչլիայի ճամբով։

Ինչ պատիւներ որ եղան Նոցին Վեհափառութեանց Տարանելէն մինչեւ Երլտրզի պալատը, մինչեւ պիտի լինի աստի մինչեւ ի Տարանել։

ՄԷՎԼՈՒՏ

Այս աւուր թուրքաց լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը համաձայն Մէվլուտի տօնը պիտի կատարուի այս դիշեր, որ է իսլամաց Մարգարէին ծննդեան դիշերը։ Այս առթիւ բոլոր մզկիթք կանթեղներով պիտի զարդարուին և մեծ հանդիսաւ պիտի կարդացուի Մարգարէին ծննդեան գիրքը։

———

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ԴՈՒՍՏՐԸ

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Բեսարիւ փաշայի դուստրն, ամուսին Սկիւտարի Թաղապետութեան նախագահ Սալիհ պէյի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց իրիկուն մեռաւ։ Ցուզարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ մեծ շքով և մարմինն ամփոփուեցաւ ի Պալիս Շահզատէ մզկիթի դամբարանին մէջ։ Ցուզարկաւորութեան ներկայ դտնուեցան այլ և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Գաղթականաց վարչութեան նախագահ Եուսուֆ Իզզաթ փաշա քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, չ'կրցաւ ներկայ դտնուիլ կայս. պալատան մէջ ի պատիւ Վիլհելմ կայսեր տրուած սեղաններուն։

—Այն սպիտակ նժոյգը որուն վրայ հեծած պտոյտ մը կատարեց Վիլհելմ Կայսրն ի Բերա, իրեն կը պատկանէր՝ տակաւին իշխան եղած թուականին։ Գերմանացի զօրավար Հալվ փաշա զայն գնելով Պոլիս բերած էր, և այժմ իր Վեհապետին տրամադրութեան ներքեւ դրած է։

—Գերմանական Լլոյդին զրահաւորն, որ ունի տասներկու թնդանօթ եւ 468 նաւաստի, շաբաթ օրը Զմիւռնիոյ նաւահանգիստն հասեր է։ Այդ մարտանաւս կուգար Զանզիպարէն, Ատէնէն և Բօռ-Սայիտէն։ Գերմանական ուրիշ մարտանաւ մըն ալ, Բէֆէյ, որ ունի հինգ թնդանօթ և 127 նաւաստի, նոյն օրը Իզմիր հասեր է։ Բէֆէյն Ամբրիէէն կը վերադառնայ։

—Թագուհի Պերլինի Թղթակից Պ. Շաուլ Լօվ, որ Աթէնք գնացած էր հարսանեաց հանդէսներուն ներկայ դտնուելու համար, շաբաթ օրէն ի վեր մայրաքաղաքս կը դտնուի։

—Անգլ. դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտիսն և Տիկին Սանտիսն իրենց բնակութիւնը Թարապիայէն փոխադրած են ի Բերա, Պէյ-Վիւ պանդոկը։

—Կայս. կառավարութիւնը 60 ոսկի նուիրեր է Թրանվէյի ընկերութեան ի փոխարէն այն վնասուն զոր կրեցի օրը կրեց, իւր կառաց երթեւեկութիւնը դադրելուն պատճառաւ։ սակայն ընկերութիւնը չէ ուզեր ընդունիլ այդ հատուցումն և յայտներ է թէ ինք սիրայօժար կը կրէ այդ վնասը, Վիլհելմ կայսեր անցած ճանապարհներուն վրայ դադրեցուցնելով իւր կառաց երթեւեկութիւնը։

—Կ. Պոլսոյ պապական նուիրակ Տ. Պոնէթի նախընթաց օր Հռոմ ուղեւորեցաւ, եկեղեցական հանդիսի մը ներկայ դտնուելու համար։

—Այտրին նահանգին մէջ բաւական ժամանակէ ի վեր անձրեւ տեղացած չըլլալով, գաւառաց երկրագործք մտահոգութեան մէջ են եղեր, որովհետեւ վարուցանն յետաձգած են այս պատճառաւ։

—Այս առաւօտ թրամուէյի թիւ 83 կառքը Բերայէն Ղալաթիա իջած պահուն, Թէպէ-Պաշիի զուսիկսրին վրայ գծէն դուրս ելնելով, հեռագրական գերանի մը բաղխեցաւ զր թաքակեց։ Ուրիշ վնաս չպատճառեցաւ, և քիչ վերջը վերստին գծին մէջ մտնելով, կրցաւ իր ճանրան շարունակել։

—Տարբ տարեկան տղայ մը երէկ Գուլէ Գարուի տանց միոյն պատուհանէն վար խնդալով, վայրենական կերպիւ մեռաւ։

—Երէկ առաւօտ, գերմանական հիւպատոսարանի առաջին քարտուղար Պ. Բօհնենթօք Բերայի մէկ փողոցին մէջ նորածին մանուկ մը գտաւ, բոլորովին մերկ և կիսովին շուներէ յօշտուած։ Պ. Բօհնենթօք անմիջապէս իմաց տուաւ ոստիկանութեան որ մանուկը վերցուց և քննութիւն մը բացաւ։ Այդ տարաբաղդ մանկան մայրն որ ամենայն փութաջանութեամբ կը փնտռուէր ոստիկանութեան կողմէ, գտնուեր է։ Թէլկրաֆ փողոցը բնակող հայ կին մըն է զոր տանուին կարելի չէ եղած ձերբակալել, իւր ընկերական դիրքին պատճառաւ։ (Մանկ.)

—Լէվանտ մարտանաւուն հրամանատարին կողմէ Ծովային նախարարութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մարտանաւը նոյեմբեր 1 ին (Ն. Տ) Բոլոմպա ժամաներ և երէկ. երեքշաբթի, Սինկափուռ ուղեւորեր է։

—Բաղէշի նահանգին մէջ վերաքննիչ ատեան մը և կեդրոնական նախնական ատեան մը կազմակերպուած է։ Վերաքննիչ ատեանն նախագահ կարգուած է Խալիլ Խուլուսի էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական Տիարպէքիրի։ Ընդհանուր դատախազ կարգուած է Համտի էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական Հալէպի։ Նախնական ատեանին նախագահ կարգուած է Սէմիմ էֆէնտի, նախագահ Կիւմիշխանէի նախնական դատարանին։ Ուրեք հեռագրաւ հրաման ստացած են անմիջապէս ուղեւորիլ իրենց նոր պաշտօնատեղիները։

—Նախընթաց օր և երէկ մայրաքաղաքս ժամանող չոգենաւք 476 նոր զինուորներ բերին այլ և այլ նաւահանգիստներէ։

—Երէկ ուրբաթ եօթ տնոր իսլամ գաղթականք Վառնայէն մայրաքաղաքս եկան։

—Ճիւզէրբ անուն իտալացի ներկարար մը անցեալ իրիկուն ի Գալաթիոյ չէնք մը ներկած պահուն, երրորդ յարկէն վար ինկաւ և մարմնոյն այլ և այլ մասերը ճմլուեցան։ Ճիւզէրբ իտալական հիւանդանոցը տարուեցաւ։

—Ծովային նախարարութիւնը տեղեկանալով որ ծովեզերեայ կալուածներու տեսաբ, ծովուն վրայ իրենց ունեցած սեպհականութեան սահմանէն անդին կանցնին, գրած է Թաղաքապետութեան այս առթիւ կարկ եղածն ի գործ դնել։

—Լիվորը Շաբէթնէ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Կարնոյ և Բաղէշի կուսակալութեանց միջեւ բանակցութիւնք կը կատարին աւազակաց ձերբակալման եւ ի մասնաւորի Մշոյ Հասանաղը Աշիրէթին անդամոց համար։

—Պիթլիսի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Մալաշքէր ցեղի պետերէն Շահպազ և ընկերը Ճիհանկիր, որք Սըղերդի չորսկայքը կ'ասպատակէին մարդասպանութիւններ և աւարառութիւններ ի գործ դնելով, ձերբակալուած են և թէ սոցա ընկերներն եւս կը փնտռուին տեղական իշխանութեանց կողմէ։

———

Լրագրոյս միջոցաւ կը ծանուցուի թէ Արիկան Մեծ. Մինրան էֆէնտիի յօրինած Օսմաներէնէ Հայերէն Ֆրանսերէն ընդարձակ բառարանի տպագրութիւնն արդնդհատ կը շարունակուի և թէ մինչ տարեգլուխ ամբողջովին պիտի աւարտի, թերթերն յաւարտ գործոյն պիտի բաշխուին։

ԹՐԱՄՈՒԼՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ ոսկի դրամով

1889 Հոկտեմբեր 1էն մինչեւ 31

	Օրական	Ամսական
Պեշիքթաշի գիծ	5,606.04	173,787. 2
Աքսէրայի »	5,034.90	157,632 —
Շիշլիի »	6,062.55	187,939 —

Կ. Պոլիս 4 Նոյեմբեր 1889

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՎԼԻ

Ա Զ Դ

Մանիսայի համար կը խնդրուին դաստիարակներ իբր քսան մէջիս ամսականով։ Պէտք է որ կարենան ուսուցանել հայ լեզու, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն, պատմութիւն և եւրոպական մի լեզու, դադրիերէն։ Նամակք պէտք է ուղղուին առ Ուսումնական Խորհուրդ ի Զմիւռնիա, և կամ առ Հոդաբարձութիւն ազգային երկսեռ վարժարանաց ի Մանիսա։ 872 4—5

Ա Զ Դ.—Անգլիացի Տիկին մը կը փափագի տան մը մէջ մանել իբր վարժուի։ Թէ՛ աստ և թէ՛ Անգլիայէն լաւ տեղեկութիւնք կը տրուին իր վրայ։ Դիմել լրագրոյս խմբագրատունը, G. սկզբնատառին։

1—6 878

ԹՐԱՄՈՒԼՑԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Աւասիկ ցուցակն այն պարտատոմսերու որք 1889 Նոյեմբեր 2 ին տեղի ունեցող 15 րդ վիճակահանութեան մէջ շահած են։

Պայմանաժամ՝ 1889 Դեկտեմբեր 1

25	72	211	213	326	333
414	444	478	733	885	1235
1309	1454	1599	1603	1698	1814
1829	1871	1875	2106	2226	2248
2274	2292	2321	2369	2439	3044
3047	3095	3266	3401	3407	3412
3456	3589	3642	3643	3794	3856
3872	3964	4000	4240	4246	4318
4319	4355	4508	5167	5274	5409
5422	5521	5522	5567	5593	5631
5657	5893	6011	6150	6227	6269
6277	6402				

Վերոյիշեալ պարտատոմսերը պիտի վճարուին յառաջիկայ դեկտեմբեր 1էն սկսեալ, ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ուր Պարտքերոջերը պիտի դրուին արժէտեղց տրամադրութեան ներքեւ։

Կ. Պոլիս, 4 Նոյեմ. 1889 Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՎԼԻ

Ա Զ Դ

Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյս վագիէն Իսկիւտար Իճամիէ Զամբճա Ճատտէսին մահիալ գտնուած Մ. թիւ երկու տուներուն 255 օսմ. ոսկի տուող կայ։

Սոյն գիներն աւելի ծախու առնել ուզող անձինք կը հրաւիրուին ի Խորհրդարան թաղիս, թուականէս սկսեալ մինչեւ մէկ ամիս ամեն ուրբաթ և կիրակի առաւօտ ժամը 3էն մինչեւ 4։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենադպիր
Մ. Ա. ԽԻՒՏԱՎԷՐՏԵԱՆ

Ատենապետ
Վ. ՏԱՏԵԱՆ

517 29—30

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

» » » Ա.	35 1/8
» » » Բ.	20 3/8
» » » Գ.	16 13/16
Փոխառութիւն 1877	99 3/4
Պանք Օթոման	11 9/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիտ)	91 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102 1/2
Տարա Պանիէ	82 1/8
Տօմանիա (փոխառ. Բօշիլա	104 1/4
Հելլենական 5 %	92
Մոնոբոլ »	77 3/4
Ռուսական 1873	102 1/3
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 22
Վիէննա 5 Նոյմ. ժամ — վայր. երկոյ	
Օսմանեան երկաթուղի	28 50
» Բէյճի բանկերատոմարք	118
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 30
Պերլին, 5 Նոյմ. ժամ — վայր. —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	22 37 1/2
Ռուզվ Թրեթրաժ	212 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	83 40

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 5 Նոյմ. ժ.	9 վ. 40
Ցրտանական Բանք 3 %	86 88
Օսմանեան քօնսոլիտ Դ.	17 17
Օսմանեան երկաթուղի	73 25
Եգիպտական միացեալ	473 75

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿԻ ԴԱՏԸ

Երկուշաբթի օրը տեղի ունեցաւ ապահովութեան մնտուկի գանձապետ Փափազեան Պետրոս էֆէնտիի դատավարութիւնը՝ առաջի վճռադատ ատենին պատժական ճիւղի։

Ժողովին կը նախագահէր վճռադատ ատենի անդամներէն Թէվֆիք պէյ, Ընդհ. դատախազն էր Մէմմուէ պէյ, եւ անդամներն էին Նէչէթ Մօլլա էֆ. եղեռնադատ ատենի անդամներէն, Արթին էֆ. Մօսթիչեան և Նիգօղաքի էֆ.։

Կարդացուեցաւ Մնտուկի անօրէն Սիւպայիզատէ Սիւլէյման էֆ. ի բողոքագիրն ընդդէմ նախադատ ատենի վճռոյն որ անպարտ արձակած էր Պետրոս էֆ. և Մնտուկէն պակաս հինգ ոսկի վճարելու դատապարտած։

Ներկայ էին Պետրոս էֆ. և իր փաստաբաններն ԹոգաթլեանԳասպար և Պիւլպիւլեան Գէորգ էֆէնտիներ. նոյնպէս ներկայ էր մնտուկի փաստաբան Համտի էֆ.։

Գասպար էֆ. առարկեց թէ ապահովութեան մնտուկը իրաւունք չ'ունէր իբրեւ անձական դատախազ ներկայանալու ի դատարան, որչափ որ նախադատ ատենի մէջ այդ տեսակ իրաւունք մ'ունենալ կարծեցին, սակայն արդէն իրենց անձնական իրաւունք ըսելով պահանջածին վճռուած լինելով այլ եւս բան մը չէր մընար խնդրելիք։

Հակառակորդ փաստաբան Համտի էֆ. ի պատասխան, առարկեց թէ «գոյացուած 567 օսմ. ոսկին դեռ չէ վճարուած մնտուկի գանձապետի կողմանէ. Գրամարկղը վերցուած ժամանակ տակէն գտնուած այս 562 ոսկիներն որոնք կ'ուզուի ի հաշիւ գոյացուածներուն անցնել, չէ կարելի, սա կորսուած դրամ մ'է որ գտնուեցաւ եւ ո՛չ թէ գոյացածի փոխարէնը՝ բաց աստի 5 օսմ. ոսկոյ չափ գումար մը կայ որ դեռ չէ վճարուած, միանգամայն դատարանական ծախքն ալ կը զանազանենք և ահա այս պատճառներով իրաւունք ունինք իբրեւ անձնական դատախազ ներկայանալ դատարանիդ։

Գասպար էֆ.—Ճաւալի է որ փաստաբան էֆ. մեր ըսածին պատասխան չի տար մենք կ'ըսենք թէ նախ, ատենի դատավարութեան միջոցին նախ երկու դատախազ ներկայացան. (1) Սիւլէյման էֆ. և (2) ապահովութեան մնտուկը որ կը պահանջէր 567 ոսկի. այդ դրամը որ բաց կը մնար հաշուեկշռոյն մէջ վճարուած և հաշիւը փակուած է 568 ոսկւոյ վճարմամբ, 5 ոսկւոյ պակասով մը, այս պակասն ալ վճարած եմք և ահա դատարանիդ կը ներկայացնեմք ստացագիրը։ Կը յանձնէ ստացագիրը որ կը կարդացուի և ապա կը հարցունէ Համտի էֆ. թէ արդեօք առարկութիւն մ'ունի ընելիք թէ ոչ։

Համտի էֆ.—Կինքը իւր հօրն է, ինձ այս մասին տեղեկութիւն տրուած չէ, չեմ կարող որոշ պատասխան մը տալ, սակայն սա իրաւունքն ալ ունինք որ երբ դրամարկղը վերցուելով իրենց ի հաշիւ ներկայացուցած դրամը գտնուեցաւ, թէ ինք և թէ իւր փաստաբանները ըսին թէ այդ դրամը դիմամբ դրած է մնտուկին Սիւլէյման էֆ. ինչպէս դողութիւնը ընել տուաւ։

Գասպար էֆ.—Կրնային պատուոյ դատ բանալ. այլ է Սիւլէյման էֆ. այլ է ազնօրէն ապահովութեան մնտուկին անձնական իրաւունց դատախազ լինելն. Նախադատ ատենի վճռով որոշուած է այժմ խնդիրը քննել թէ վճռադատ ատենի բողոքելու իրաւունք ունին թէ ոչ, քանի որ իրենց պահանջումներն ընդունուած են, կերեւայ։

Համտի էֆ.—Դրամարկղը տակէն գտնուած դրամ մը, ինչպէս կրնայ ինձմէ թէ ընդունած ենք առ հաշիւ իրենց. խնդրեմ մնօրէնին բողոքագիրը լաւ ուշադրութեան առնուի։

Գասպար էֆ.—Երբ որոշում մը ըսկզբամբ գործադրութեան կը դրուի, ալ եւս ստիպեալ են նորա հետեւութիւնները ալ ընդունիլ. կնքեալ դրամ մը բանալով առին և հաշուի անցնելէն ետքն ալ ինչպէս կուգան հոս ներկայանալ իբր անձնական իրաւաց դատախազ։

Ընդհ. Դատախազ.—Անձնական իրաւանց մասամբ վճարում մը նորա դատախազութեան արգելք չ'ըլար։

Նախ.—Սա (5) հինգ ոսկին պաշտօնապէս պիտի ընդունի՞ք թէ հարցնելու պէտք ունիք։

Համտի էֆ.— Չեմ կրնար ընդունիլ, հարցնելու պէտք ունիմ։

Նախ.—Ուրեմն հարցնելով յառաջիկայ շաբաթ բերէք ձեր պատասխանը։

Նիստը վերջացաւ ժամ 9 ին։ Մ. Տ.

ՎԵՐԵԼՔ ՄԸ

Թիֆլիսի Թերթերուն մէջ կը կարդանք. Դանի որ դեռ Արարատի գագաթը բարձրանալը ոչ ոքին չէր պղոդուել, հաւանի էր պասահում, որ գտնուէին մարդիկ, որոնք փորձէին այդ դժուարին գործին ձեռնարկելու։ Սակայն վերջին ժամանակներս Արարատի գլուխը բարձրացողների թիւը շատացել է։ Դրանցից մինն է նաեւ Լագոդպի անտառապետ, բնագէտ Լ. Ֆ. Մլոկօսեւիչը որ այս տարի օգոստոսին իւր որդկերանց հետ բարձրացել է Արարատի վրայ։ Այդ մասին նրա գրած մի մանուսոր նամակից, որ հրատարակուած է տեղական թերթերում, քաղում ենք հետեւեալը. . . . Օգոստոսի 19ին մենք, այսինքն ձեր խոնարհ ծառան, աղջիկս՝ Ցուլիանէն, որդիս՝ Կոսիան, Տիմոֆէյ Կրբլովը և Ալի-Ղալի անտառապահ Մակար Թօջայեանը, հասանք Սարդար Բուլաղ։ Օգոստոսի 20ին հետներս վերցնելով երեք քուրդ՝ Կաշօ Ամօ-օղլուն, Դերբօ-Ամօ-օղլուն և Սելօ-Մուսի օղլուն, սովորական ճանապարհով առաջ անցանք։ Ժամը 1ից 10 վայրկեան անց Մէխ-թափան (մէխ լեռ) անցանք։ Հաւանականօրէն այստեղ էր Աբիլի առաջին օթեւանը—մինչեւ այստեղ կարելի է ձիով բարձրանալ։ Ժամը մօտաւորապէս 7ին հասանք մի սառցէ մեծ դաշտի և հանգստացանք հէնց այդտեղ սառցարանի տակից բղխող գետակի ափին։ Քրդերն այս տեղին (և ոչ գետակին) Սարի-բէնդ են կոչում։ Եւ որովհետեւ փոքր Մասխի գագաթը մեր վերեւն էր, ուստի այդ տեղը որոշում են 10.000 ֆուտ, բայց ո՛չ ցած, որովհետեւ մեր հէնց երիւ անգամ գիշերելու միջոցին էլ, ամբողջ գետակը գիշերները ծածկուած է եղել սառուցով՝ բաւական խաղաղ եղանակին։ Օգոստոսի 21ին, առաւօտեան ժամը հինգին արդէն չարունակեցինք մեր ճանապարհը,— նախ անցանք սառցի դաշտը, յետոյ սկսանք քարերի վրայով մագլցելը Ցետոյ շուտով արեւն էլ ուրախացրեց մեզ իւր դուրս գալովը եւ երբ մեզ տաքացրեց խաղաղ եղանակով, երախաներին առաջարկեցի վերարկուները թողնել և այնպէս բարձրանալ։ Ես գնում էի բոլորի ետեւից և հետեւում էի տեղի օրգանական կեանքին։ Կոտրան 14.000 ֆուտ բարձրութեան հասնելով, այլ ևս չուզեց առաջ գնալ և այդտեղ մնաց մեր վերադարձին սպասելով։ Ցուլիանէն անտառապահն և մի քրդի հետ արդէն գագաթին մի տեղ էր։ Նրանք չէին երեւում։ Ես առաջ անցայ, բայց չկարողացայ առաջ գնալ և այսպէսով իմ բարձրացած բարձրագոյն կէտը մօտաւորապէս 16,750 ֆուտ է, և գագաթին մօտիկ էր։ Շուտով լսեցի Արարատի գագաթից ատրճանակ արձակելու երկու թնդիւն,— նշան, որ գագաթը յաղթուած է։ Ցուլիանէն ծանր հիւանդ դրութեամբ բերում էին թեւը մնած։ Ժամը 2½ին Արարատի վրայ սաստիկ փոթորիկ բարձրացաւ մի ինչ սառցային հողմի նմանութեամբ։ Ցուլիանէն թեթեւ հագնուած լինելով, բոլորովին մլսում է և միւնոյն ժամանակ լերան գագաթին հանդիպում է հեղձուցիչ գազի հոսանքին,—ահա հէնց այդ գազը նորա ոտները կորում է։ Նրան համարեա թէ ձեռքի վրայ էին բերում և դժուար էր չուէչ քաշում։ 20 քայլ էր մնացել նրան՝ գագաթին հասնելու։ Նա առաջին կինն էր Արարատի գագաթը բարձրացող։ Տիմոֆեյ Սարդար-բուլաղից վերեւ, 8,500 ֆուտ բարձրութեան վրայ կաքաւ սպանեց, իսկ 11,100 ֆուտ բարձրութեան վրայ—մարիկ սպանեց։ Մինչեւ երկու օրինակ կովկասեան սալամանդրա (մողէ) գտայ։

ԹԱՏՐՈՆ

Երեք թատերական երեկոյթներ. — Թատրոն և Ադամեան. — Նոր Ոմիէլեան. — Տեղական նիւթեր և տախտակ շփող աղջիկը.

Թատրոնի եղանակը կը մնայ. Ռեթենէլի մէջ, օրեր առաջ, բաներ գրուեցան։ Իմ խորհուրդս թէեւ թատրոն, բայց գրելիքս նոյն վիճաբանութեանց հետ առնչութիւն չ'ունի մեղմաւոր կերպով, և ոչ ալ նուրբ դատաստաններ պիտի բռնադակէ, օրինակի համար չպիտի մերկուցեմ երդչին կամ վարձակին մեղմ վուվուն, մարմնած դոյնն ու աչքերը, թակուութիւնն ու երդին հառաչանքները։ Իմ գրելիքս ա՛յս է թէ երեք անգամ մէկ ու կէս ամսուայ մէջ թատերական ձեւացութիւն եղաւ 'ի Սկիւտար, և երեք անգամն ալ ահագին բազմութիւն մը, որ միայն հայ էր, թատրոնին սրահն ու օթեակները լցուց, ի՛նչ տպաւորութիւն գործեցին 'ի մեզ նիւթերն ու Հայ դերասանք, ի՛նչ թոյուցին մեր սրտերու վրայ Բէմպէ-Դէզը, Պոլսոյ Լուսաւորչիներն և Ռուսոյ Ճէ-ղը։

Բէմպէ-Դէզը, որ մեր քաղաքացիներուն մէջ քննադատուեցաւ ու քննադատուեցաւ, մէկ տկար կողմ միայն կը ցցուներ, չինկանէ կնոջ մը ծիծաղական մէկ շարժումը։ Իրաւացի կամ անիրաւ, սա յայտնի է թէ նիւթն արէ-նէլեան էր, մեզ դրացի կամ նախնական կեանք մը դրուած էր արեւելեան բանաստեղծութեան և նահապետական երաժշտութեան տակ, թմբուկ, ձեւ, տարաղ, բերան, ամենքն ալ արեւելեան. անսպառ խնդութիւն մը, զոր նիւթն աղբերաբար կը հոսէր, մինչեւ վերջն ողղից զմեզ։ Հայ աղջկան ոգեղեն, արեւելեան, հիացուցիչ էր. բեմին վրայ ոչ թէ կը խաղար, այլ կը սահէր ելեքտրական թելերու վրայ. թեւ, ջիղ, ոսկր, ամենքն ալ հոգեացեալ կը սահէր, կը թռչէր կը սլանար թմբկին դոռիւնովը և չալբարաներու (castagnette) ղողանջովը։ Այդ իսկն այսօր ալ, Նիկոմիդիոյ նահանգին, Ռոտոսթոյի, Կելիպոլի, Պալբը-քէսերի մէջ, հայ աղջկայ ոտքերն ու թեւերը կը յուզէ. մեր Ակօն, այն գեղեցիկ ու քաջն Ակօն, այդ եղանակաւ կը կաքաւէր ուսդին վրայ։ Այս խաղերը չեն տրհամարհելի, ատանք Արեւելքի մէջ արեւելքներն են. մերն են, իրենք զմեզ և մեր դիրենք կ'ամփոփացնենք։ Եւ անշուշտ այս բնական պատճառն էր որ, նոյն դիշեր Թատրոնը, միչտ կենդանի, առատապէս տուաւ մեզ խոյզ խոյզը քաղ քաղ, ծամ և ծիծաղ. և մեկնելէ ետքն ալ արեւելեան բանաստեղծութեան տպաւորութիւնը բաւական երկարատեւ եղաւ։ Հապա «Կէս գիշեր է» ե՞ղն, — ահ, մրրիկ չէ՞ր այն որ բեմէն մեր վրայ թնկաւ։ Սպիտակահանդերձ երդչուհին բեմին վրայ կանգուն, երեւակայութեանս առջեւն է կարծես՝ կանթեղներու վառ շղերն ալ հագած. իր գողտրիկ ձայնին հետ մեր բառերը կը թռչէին «Կէս գիշեր է» և կը ընուին սրտերու պարապ մը, թատրոնի միջոցին աւելի լայն ու ընդարձակ. ծափերով, ճիչերով ողջունեցինք որ երգչուհին կրկնէ զայն և մեր բառերով անգամ մըն ալ մեր կուրծքին զարնէ իր «Կէս գիշերը», սակայն ափսոս, որ չհասկցաւ զմեզ և թողուցաւ մեր սրտին փափկադոյն թելը, ինքն արդէն բաւնուած։ Ահաւասիկ Բեմպէ-Դէզը։

Վէրջ-պարոյ, այս եղաւ մեր թատերական երկրորդ երեկոյթը։ Սեւ սեւ տեսարաններ, սեւ շղարշներ երեսներու վրայ, հիւանդոտ տարփաւորներ, անգութ եղբայր մը, մէկ բառով՝ բոլոր արարածներուն մէջ հիւանդ, մեռելի հոտ և դոյն։ Ցնորակոծ գանկի վիճմունք, հեռի մեր բարքերէն, հեռի մեր աշխարհներէն. նիւթին խեղճութիւնը, կարծես, դերասաններուն մէ ազդած էր. շնորհքով բան մը կերեւայ բեմին վրայ. ոչ շնորհքով մենախօսութիւն մը. հիւանդութիւնով սկսանք և մեռած դուրս ելանք։ Այս տպաւորութիւնը գործեց Վրէժ-պաւոյ խաղը։

Ոչոյ ցիւռներ, երրորդ և վերջին երեկոյթն էր։ Անհամութիւն չատ փոած հինցած մոքի ծնունդ։ Դերասաններու ազոլակութիւնն, համեմատարար, փայլուն էր. օր. Աղնիս, բեմին շնորհն եղաւ, թէ և միչտ, իրրև անկնելի վերք մը երեւակայութեանց մէջ, անեղծ մնացին իւր օրհասական տագնապն ճերմակ շղջազգեստով և սեւ բիծերն իր աչքերուն տակ. ինչո՞ւ սրբած չէր զայն դէթ այն պահուն մինչ, վերջին անգամ, վարագուրին ետեւէն՝ 'ի դուրս եկաւ իբրև կենագործեալ 'ի մեռելութենէ։ Ահաւասիկ այդ երկու հերոսական խաղերու տպաւորութիւնն ի մեզ։ Չմոռնամ թարգմանութեանց խրթին լեզուն, մեծ մասամբ անխնայելի, որ իբրեւ զորաւոր դեղ յորանջելու և նընջելու, բեմէն վար կը թափեր, և օթեակներուն մէջ կը ծաւալէր իր թմբրեցուցիչ ազդեցութիւնն։ Ի՞նչ կը հասկնան մեր կիներն ու աղջիկունք, մեր Շուկայի մարդիկները դերասանը կրսէ. պա՞ ենչ մանխոնիաբլը պըբ։— պա՞ խասաս-ֆերիոն պուլլաբ էպրաղ օլանան մալլամաֆ։ — հէյ պէր ֆելէմ ռեփեբլիմ էրմեդեր։— նէմբ հոպֆոբը ռահաթլէ էյնան։ — ղյոնբը ռեաճիպդ պէր հալ ոէեպ էրեյեր։ — . մաբաբ —և այլն։

Թատրոնն այս վիճակին մէջ բնաւ սնուցիչ չէ մեզ. և եթէ չատ մը վարիչներով նկատենք զայն իրրեւ միջոց մը նիւթական չահերու, այդ ալ բան մը չէ. չատ անգամ վրայ ալ տրուած է. Իճատիէի վարժարանաց Հոդաբարձութիւնը 25 ոսկի ծախք ըրած է կանիկ և չահ արձանագրած իւր տեսարակին մէջ 34½ դահեկան պատրաստի և 1,000 դահեկան ապառիկ։ Ուստի, եթէ հրաւէր կարգան մեզ թատրոնի, չմոռնանք մեր իրաւունքը և ըսենք թէ փոխեցէք այդ դրութիւնը. նիւթերն, եթէ եւրոպացի հեղինակներէ փոխառութիւն են, հրաշակերտներ ըլլան. եթէ տեղացի են, արեւելեան սնխառնութիւն ունենան. մեր տանը լեզուաւ խօսին դերասանք. իսկ եթէ ոչ, խուլ արհամարհանքը կը նետենք, իբրեւ սրտի դառնութիւն, թատրոնի բեմին վրայ, կը քաշենք վարագոյրը և կ'անցնինք կը նստինք անցեալն յիշատակաց և դգուելի երազներուն մէջ։ Կ'երգնում, Դուրեան, յիշատակիդ ու կոթողիդ վրայ, որ եթէ Մաղաքեան և Մնակեան, իրենց մարդիկներովը, այդ դրօշակին փակուած մնան, ալ և ո՛չ իսկ մէկ օր կը մնանեմ ի թատրոն. և երբ երեկոյին ջահերը վառին, և Թոնէի խումբն ալ երգէ, կը մտնեմ սենեակս, կը լռեցնեմ ի նմա ճանճին բզզանքն ալ, կը բանամ դրեզ և նետուիմ Մեթ հոգեբոյ մէջ։ Խաղերու ընտրութեանց մէջ անփոյթ դտնուելու չեն, դէթ այն օրերն յորս մեզ ի տես դալու կը պատրաստուին. ինչո՞ւ քնացնեն զմեզ եւրոպական մէին խաղերու մէջ։ Դերասանը պարզ չահոգէ ուելի բան մըն ալ ըլլալու է, կարելի՞ է ընդունիլ զնա իբրեւ մեքենայ մը, և կա խողովակ, որ չոգին կամ ջուրը կը ծծէ եւ ի դուրս կ'զդայէ։ Ա՛խ, Ադամեանն իբրեւ դերասան է. իւր տաղանդին հետ առանձին հաւատքն ունի, որուն վրայ այնպէս պինդ և անխախտ կը կենայ ինչպէս բեմին վրայ։ Հայերէն կը խօսի երբ Օթելլո է, հայերէն կը սիրաբանէ երբ Համլէթ է ու Ռիչիլիա կը հանդիպի, և ատոնցմէ ետքն ալ կը դրէ կը քերթէ իւր դիւցազներու վրայ։

Զուտի ոչ կայ, ոչ բնակարան հաստատուն,
Շերջի մոռնկոտ և նիհար,
Ցուզմունք, տագնապ՝ են լոկ սնունդ իւր
իւր կենաց։
Դափնիք ճակտին էլ դալար
Քրքտամբք, ճրգամբք և արտասուներով կը
քաղէ,
Ժողովրդէն ծափահարս
Թարգման մարդոց պէս պէս յախուռն կըբ-
քերին,
Ունի հանճար և դիմակ,
Զիւր սեփական անձն վաղուց է մոռցած,
Այլոց համար կեայ միակ։
Մերթի է ախուր, բայց Մոլիէռ ձեւանայ,
Մերթի է յանկամ՝ ողբերգակ։

Իտէալ մը, իբրեւ որոշիչ հանգամանք, արուեստաւորին կեանքը պէտք է չինէ. նօթի կամ կուշտ, պէտք է անոր յարեալ մնայ - անով երազէ։ Այսպէս կ'ընէ Ադամեան. կը գտնես զնա իւր սենեկին մէջ, ժամերով, օրերով, շաբաթներով հոն է. եթէ գրիչը յոգնի, նկարել կ'սկսի. կ'երեւակայէ իւր բոլոր թատերական անձերը. Ռիչիլիա մը նկարած է քարտէսին վրայ. իւր մաքին ծնունդն է ճէյքսպիրեան Ներշնչեալ. նորատի աղջիկ մըն է. երեսներն հիւանդի կամ յիմարի մը կարմիրներով փայլուն. աչքերը խաժուկ և մտելիքին, արձակուած բարձրութեանց մէջ։ Խարտեաշ մազերը խառն ի խառն թիկունքէն լանջացը վրայ թափթփուկ, ծաղիկ շրջանակ մը գլխուն վրայ կ'երերայ. բոլոր երթալու կը վախնաս, թէեւ բոլոր պատկերը դողի մէջ կը տեսնես։ Դերասանն իւր խէալին հետ է։ Մնակեանն այսպէս չէ. նեռէ՛ ուր որ կ'ուզես. ամեն նիւթի մէջ կը գտնես զնա, բեմին վրայ և երբեմն ալ բեմին տակն է. իրին յատուկ լեզու չունի. միջադգային է։

Կը թուի թէ մեր պահանջքը չափազանց է. եթէ Մնակեանը անսրտութեան, կը խնդրենք Մաղաքեանէ, իւր նոր խմբին հետ, նոր թատրոն մը բանալ. տեղական նիւթերու ալ ուշ դարձնել. Թիֆլիզի թատրոնը Սունդուկեանի անձնաւորութիւնները ծափերու վրայ կը թռցնէ. ամենքն ալ արեւելեան ապրանք են. քանկերուն բերանը կը թուլցնեն, և դերասանին դիրկն ոսկին աղբերաբար կը թափի։ Արհեստին մեկ անմեան զօրութիւնն է հասարակ իրաց վրայ մեծութեան դրոշմ դնել, դեղջուկ բարուց մէջ բնութիւնն ի դուրս բերել իւր անպատրաստակ դեղովն, և անարգեալ պատկերներու վրայ իրենց իսկական արժէքը նշանակել։ Օրինակի համար, ի՞նչ արժէք ունեցած է մեզ այն աղջիկն՝ որ խուռացեալ աւելն ոտքին տակը դրած, քրտինքն երեսին, կրակներու մէջ, տափտակները կը լուայ իրենց աղտեղութենէն. մեր մայրերն զզուշացած չե՞ն որ հայ աղջկանց ոտներն ու ձեռքերը չբրտանան, քրտինքն անոնց երեսը չխորշտե, խոհանոցէն փախչին, աւելին ձեռք չդենն, որպէս թէ ամենքն ալ թագուհիներ պիտի ըլլան իրական կեանքէն դուրս, աշխարհէ և մարդկութենէ անջատուած բարձրագոյն մթնոլորտներու մէջ։ Եւ սակայն տեսէք թէ Տէմիրճիպաշեանի գրչին տակ՝ օ՛րչամի դեղեցկութիւն հագած է տախտակ շփող աղջիկը. «Աղջիկ մը ոչ ուրեք այնքան վեհ դտած եմ, այնքան դեղեցիկ, որքան բամպակ բոպիկ փայփայիկ տոքը՝ թխորակ բոլորախուռ չայը սիփիւրիէին վրայ, աչքն ի դեռին, վառ ալուկներն ի գետին վոփոխակի և ի յերկին, թեւ կրկնեալ ձեռքը մէջքին, միւս թեւն ետին կամ օդին մէջ ազատ թրթռացեալ, ալը երեսէն կը կախէ, լոյսը լանջքէն կը ցոլայէ, երգը՝ մեղրը բերէն կը հոսի ու կեանքը բոլոր մարմնոյն մակերեւութէն, կեանքը որ կը զնդանի, կեանքը, մաղերն ի վար աղջկան, ճակատն ի վար, այտերն ի վար, քունքերն ի վար կուսակայլակ կը կաթէ, կը կայտռէ, կը կարկուտ — կեա՞նքը, կեա՞նքը, կեա՞նքը։» Մեսաքսով, շղջազգեստով հագուած աղջիկ մը, նարօտներով և ադամանդներով պճնաղարդիկ հարսն, գուցէ այսչափ դեղեցկութիւն երեւցուցած չէ յանձին և ահա արհեստն է որ այսչափ կ'ազնուացնէ կը դեղեցկացնէ բնութիւնն և հասարակ բաներու մէջ անտես մնացած այնչափ իրական արժէք, վայլ և շողուն ի լոյս կը հանէ մեղական լապտերի պէս Մաղաքեանի խմբին ուշադրութիւնը կը յանձնենք ասենք, և մանաւանդ մեր ընտանեկան լեզուն։ ՀՐԱՆԴ

ՊԱՐԻ ԴԱՄԵՐ

Պ. Սմբատ Բէկէեան սկսած է պարի դասեր տալ ի Մաքրիգիւղ, Պարպայի ըզբօսարանը, երկուշաբթի և շաբաթշաբթի գիշերներն, սկսեալ ժամ երկուքէն։ —Եւրոպական ամեն տեսակ պար։ — Զափաւոր պայմաններ։ — Փափաքողներուն դաս կը տրուի իրենց տանց մէջ։ դիմել 'ի Պոլիս, Մոլլա Թաշը ճատտէսի, թիւ 13։

ԹԻՒՐԲՃԷ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՄՈՒԼԹԱՍԱՐ ՄԻԼԲՕԼԼԱՐԸ

Ցամաքաբաստ ազգայնոց համար Գայսերեան Յարութիւն էֆէնտիի հեղինակած սոյն խօսակցութեան գիրքն Ազգ. Պատ. Ռուս. Խորհրդէն վաւերացեալ լինելով 2 դահեկան գնով բոլոր դրավաճառաց քով կը գտնուի։ 1—2

ՆԱԽԱԴԻՏԵԼԻՔ ՕՍՄ. ԼԵԶՈՒԻ

Յարութիւն Գայսերեան էֆէնտիի հեղինակած սոյն գիրքն Ազգ. Պատ. Ռուս. Խորհրդէն վաւերացեալ և նախակրթարանաց մէջ գործածութիւնն արուծեալ լինելով բոլոր դրավաճառաց քով 40 փարայ գնով կը ծախուի։

Կեդրոնատեղին է Պապը ալի փողոց Գասպար էֆէնտիի գրատունը։ 2—2

Պատիւ ունիմք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Տօքթոր Եվդիխուլ, մասնագէտ գողնական, գլանոցի և մորթի հիւանդութեանց, կ'ընդունի իրեն դիմողներն, Դալաթիա, Վայվատա փողոց, Օսմանեան դրամատան մօտ, Էրթօնօմիթ դեղարանի մէջ կէս օրէն մինչեւ մէկ ու կէս ժամ, երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, 866 5—20

Ազգատաց ծրի կը դարմանուին։

Ա. Զ Դ

ՏՈՔԹ. ԳԱԲՐԻԵԼ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Որ Ամերիկայէն նոր վերադարձած է մայրաքաղաքս, շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթի օրերը ժամ 6 էն 10 կը գտնուի Ալէքեան դեղարանն, ի Պոլիս մեծ մաքսի դէմ։ Տօքթորը կը խնամէ մասնաւորաբար ախրտիդեան ախտերը։ Միւս օրերը կը գտնուի մի ևնոյն ժամերուն իւր տունն ի Բերա Թէպէ-Պաշը թիւ. 8861 5—27

ՏՕՔԹԷՕՌ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆ

Մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց տղայոց եւ ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ամեն տեսակ հիւանդութեանց, որ ի Փարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարաք Գարու 5 թիւ տունը, ամեն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ հիւանդ կ'ընդունի, ուր չորեքշաբթի օրը ձրիապէս կը դարմանէ։ Նաեւ ըստ առաջնոյն առաւօտները Գալաթա գիւղ իւր բնակարանը կը գտնուի։ 1234 834 8—25

ՀԱԿԱՏԵՏ. ՔԵՆՈՐՍԻ

Հակատեղային դեղ, շինուած ի ձեռն

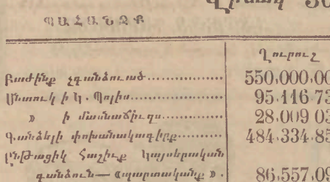

Մայրդեը Լուսիւսն Գրունինկի, ի Հէօխստ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Քենորսի Անթիբէռնին, երիտասարդաց համար 1էն 2 կրամ կ'ուռնուի՝ ջրի կամ ուրիշ ո և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամենէն ազդեցիկ ու ամենէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յոգնցաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ չատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հկանեխիչ դեղն է։ Զերմաչափս կը յանձնարարուի բժշկական համալսարանէն կը գտնուի ամեն ծանօթ դեղագործ և դեղավաճառի քով։

Տր. Քենորսի Անթիբէրինի վրայ փընռուել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփի անպատճառ կը կրէ Տր. Քենորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

Ա. ՇԱԿԵԱՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Փոխադրուած է՝ Զալաթիոյ Թիւնէլլին դէպի Գարաքէոյ երթալու կողմը, Մերթէպանի փողոց թիւ 14։

864 5—6

ՏՈՔԹ. ՄԻՍԱՔ ԷՖ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ գաւառաց մէջ չատ տարիներ քաղաքային բժշկութեան պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ Կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վլանկա, Ցուենաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից,) հիւանդներ կ'ընդունի ձրիապէս՝ չորեքշաբթի արուաքին հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օր ներքին հիւանդութեանց համար, ժամ 1-5։ Վկայեալ ազքատ հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն ևս ձրի կը կատարէ։ Շաբթուն մէջ օրերը մինչեւ ժամ 6 հիւանդ կ'ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք—քարահանութիւն, խեզաբուժութիւն, լուսնոտութիւն, ևն. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի։

768 18—20

ԿԱՐԵՒՈՐ Ա.Զ.Դ

Ի Վերին Վոսփոր ասիական եզերաց վրայ Բաչա Պաղչէի ու Պէյքոզի միջեւ և Սուլթան Զայբրի ու Մէկիտ Պաղչէսիի շրջակայքը գտնուած դիւ գեղեցիկ մը, որ տարեկան 120 ոսկի հասոյթ կը բերէ, ի վաճառ հանուած է։ Այդ գեղեցիկ կը պարունակէ ընդարձակ բանջարեղենաց պարտէզ մը, չորս աւազան, տուն մը, պուղտու ծառեր և 2000 արտաքոյ ընդարձակութեամբ արօտ մը։

Դիմել ի Բերա Հաճօրուլը խան 16 թիւ Պուլվառ ճաշարանը։ 838 8—10

ԿԵՌԴՐ. ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆ

Տ. ԲԱԲԱԵՈՐԿԻՈՍ

Ի Մեծ-Փողոց Բերայի, թիւ 284

Այս հաստատութիւն, կ. Պոլսոյ ամենէն ընդարձակն, արդոյ հասարակութեան կուսայ՝ ամենէն հանգստաւէտ պայմաններով՝ նախաճաշ, ճաշ և ընթրիք։

Պորտայի գինիներ, Պուրկոնեը, Շամբանիա և ուրիշ առաջնակարգ գինիներ։

Պավիերայի և Վիեննայի գարեջուրք։

Գոնեաք առաջին տեսակէն։

Գարեջուր Գուլմպաշի (Պավիերա) «Մունշոֆ» գործարանին, ուղղակի ներածեալ ցամաքի ճամբով մասնաւոր վակոնով։

Մեծ Սրահներ և Դահլիճներ։

Զանազան լիզուզ լրագիրք։

Պատկերազարդ լրագիրք ևն. ևն.

831 8—8

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ԱՐԱՍՔԵՐԻ

Նեղամիտ երդագ անպարը իշուն միապատա օլունճաղ օլան իքի եիզ տէն իւչ եիզ էլլի պէն քիլօ գատար գուրու սօղանքն թերշրինը էվվել բումինն օթուզպիրինճի չարշէնպէհ կիւնի դարարը վիրիլէճէկինտէն վէ իրթեսի կիւնի եիւպտէ պէշ թէնղիլի դապուլ օլունճաղընտան իթմասնա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 Թշրինը էվվել 1889 860

Նօ. 36 1—3

ՕԹԱՆԹԷՈՆ ‖ AUPANTHEON

ԳԱԼԱԹՕԲՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա-Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆորուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ Բարիզէն ստացած են իրենց եղանակին Նորելուիներու մթերքն, որ է կանոնց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, մետաքսեայ ֆլանել և մարլլէ՝ ֆանֆէֆէսներու համար, մեկնոցներու համար նոր գծագրութեամբ ֆանֆէլէր կերպասներ և հազար ուրիշ նոր և ճաշակաւոր վայելուչ առարկայներ։

Գալֆորուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ի վաղուց անտի ծանօթ է, կը վայելէ փատահութի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերաց Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալուգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայն
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Գռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	»	4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » »	»	10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխներն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

36

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Սօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Յեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պօլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՄԲԻՐԻ

Պիր սէնէտէ լիւզումի օլարգճա Մուլթապկէյէ ֆապրիգասրնա թէսիմ օլօնմնագ իւզրէ գարտիֆի մատէն բէօմիւրի եանմէշընտան մընբր բէօմիւրի պէհէր գանմարը ճէտիսի օն տէօրթ պուչուգ ղուրուշ.

Թամիր օլունճագ գարաղոլ եաղմուրլրը գիւրքիւնին իւճբէթը թամիրլիյէսի.

Պալըգ եաղը գրեէի ճէտիսի օն պին պէհէր գրեէի ճէտիսի իւչ պուչուգ ղուրուշ.

Մուլթապկէյէ ֆապրիգասրնա ալընանագ պէրվէճէհրպալա մընբր բէօմիւրի իլէ էպիսէ անպարընա թամիր եթտիրիլէճճք գարաղոլ գիւրքերինին վէ Պէյքօզ տէպալանանէսինէ ալընանագ պալրգ եաղընին թրբրնը էվվելին օթուզունճը կիւնիւնէ գառար պէհէր կիւն միւնագասպէրի իճրա օլունարագ մէգրիւբ կիւնտէ գարարը գաթիյէրի վիրիլէճէկինէն իսնալ վէ իթթասրնա վէ օթուզպիրինճի կիւնի եիւզսէ պէշ թէնգիկինէ թաթիպ օլանլարին մսդամ Սէրասքէրի լէվաղի մսթ տաիրէսինէ կէրմէլէրի իլան օլունար։

23 Թրբրինը Եվվել 1889 859
Նօ. 35 2—3

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ ըղիւնք դիւռս մէջ, Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զանա, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանթիմ գրելով կ'ստացուի 132 երեսոյ պատկերազարդ տետրակ մը։ Գիմել առ M. Nicholson, 4, rue Drouot, Pars; 18

Ա. ՍԱՐԱՖԱՆ Ա. ՅՈՒՄՈՒՏՅԱՆ
ՏՈՒՔԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԻՒՆԻ Ի ԼԻՊԶԻՈՅ

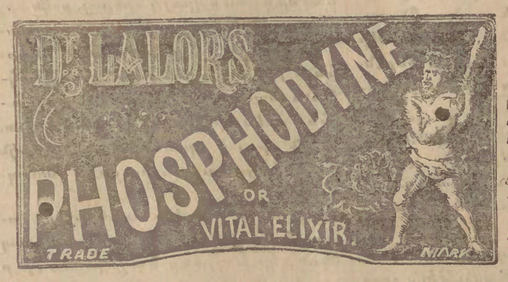

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ-ՈՑԺ ԿԱՐՈՂ.

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆՆ Է ՕՐ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կասարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալոյծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, աւանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ սեռական այժերու կորուստնչռաւոր եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արտի հիւանդութիւնները, լեարգի եւ երիկամունք, ուռադութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւն եւ պաղուտիւ։ Կը կասեցուցէ կենսական այժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հիսուանոց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և մեծագոյն է։ Մեկնաբանութեան ղեկոյցներ մեր եւ սիստանիչք կ'ստանուին ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ Ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական էլեկտրական տարրը, ֆոսֆորը, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Ամենայն կորովը կը կենդանացնէ մարդկայնագոյն գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաճելի եւ առատ առողջութիւն մը ոչնակս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անտարակոյս է, կը զտէ եւ կը ճոխանէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մարմնոյն։ Իւր վերսնորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածողաց առաջին օրէն իսկ, Ջրաւոր գրեանն սա մասնաւորապէս կարողութեանց նշանաւոր յաջողմամբ եւ կորուստներն եւ բարդութեան զգայմամբ մի այր վարքութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Անտարակոյս հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ագեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կատարուի։ Քունը կը լինի հանգարտ եւ կանգուն։ Դէմքը կ'ակսի լենալ, շրթունքը կը գունատուին, աչքերը շողալն կը լինին, մարմնը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մաղերը այլ կ'սանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէ։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը, պարունակեալ է այն ամէն շիշերուն մէջ որ բրիտանական կառավարութեան գրոշմը կը կրեն որ բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, [illegible] գրոշմագրուած։ Այս դեղին ուռնեցած յաջողութիւնն յաճախ բերած է ապատիթիւ վտանգաւոր եւ ցաւակոր կեղծիք։

Թեմբարանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Թուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
Մ. ԷՄՐՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անդրիանոն Ընդհանուր մթերանոց, Պոլսոյ, պահանոցին քով, կայսրան Գալաթիա-Շերլիի Թրամուէյիոյ, 95 եւ 97 79

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալաթիա Պէօյիւք Միւլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի խրիչ

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, բօռանէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Գերմանիի յայտնի գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական գրոշմով ղրկուի։

Զը հանուած ապրանքները եթէ կ'առնուին և սակայն եթէ կը տրուի գեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 38

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՒԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ Ֆրանսական պայծառութիւն մ'ունի, ամրագոյն յարտի մը կը տանի։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ըլլէ ջուրի և խոնաւութեան։ Ցերմը կամ ուրիշ ապտեղութիւններ դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց մի խոյնշերկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ կարելի է գործածել զայն նորդելու համար ճամբորդութեան կաշեանուններ։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առաջին խնամով սրբել, ոչնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն բռել, կամ ասպունգի կտորով մը կամ մի վրձնով։ Թրջուած մասերն ոչնչին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԴԷՄՐՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անդրիական Ընդհանուր մթերանոց, Պոլսոյ, Պահչանոցին քով, կայսրան Գալաթիա-Շերլիի Թրամուէյից։ Թիւ 95 և 97, Գալաթիա։ 78

ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Հիշտահամ և կազդուրիչ բանկի մ'է, բարկացեալ Բորդոյի գինիէ, և Լիբիգի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս մուրճանոց, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ տնկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական Համայնարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներ յանձնարարեալ է Հանրի Անգլի Բժիշկն զրկած են իրենց վկայութիւններն։ Ասա կը թարգմանենք վկայութիւնն տոքթոր

Թ. ԲԼՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍԻ Մ. Բ. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Ֆ. Ս. Բ. Հ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լոքն Բատ և 24 Համիլդրն Պգուէյր

Պրէնտիֆիտ, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք—Ի նկատ առնելով խարդախ մրցման մը հանած զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մալտ և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ սաստ առողջացութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց հոմար պատուիրած եմ գայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զոյս պարզ գինին (առանց մսուղի) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն։ Թ. ԲԼՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ

Ի վերջոյ, մարաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկք ջերմապէս յանձնարարած եմ զայն։

Հարցնել ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիբիգիի մսի և Մալթի խառնուրդով, գրուշանաց կեղծերէն։

Դիմեցէք սաստագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիման և ընկերութեան գործարանին Ս. Ճօրճ Նորուիչ և Լոնտոն։ ԼԻՄՐՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահանոցին քով, կայսրան Գալաթիա-Շերլիի Թրամուէյից։ Թիւ 95 և 97, Գալաթիա 80

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒՆ։

ՄԷԼԲՈՔ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ ՄԻԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձնուն ճերմկեալ կամ դունատեալ մազերը։ Կը դադրեցուցէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացնէ թեւիր, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southa pton Row). Նոյնպէս Թարիզ ու Նիւ Եորք։

Կը վաճառուի ամէն Քիմիական գործարանաց մէջ։ Եթէ ոչ՝ Քանի՞սը Բարոնաց Ալեքսանդր Քալարտի 95 և 97. Գալաթիա, Աիսանի Քալարտի 95 և 97. Գալաթիա։ Ինչ տեսակ ուղարց քով 77 եկին նօսրա—, 51 եկին նամ և 103 մեծ փաղոց Ռիբայի, և պիտանի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։ 61

MALADIES NERVEUSES

CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les Capsules du Docteur CLIN au Bromure de Camphre s'emploient dans les Maladies nerveuses et du Cerveau et contre les Affections suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les Véritables Capsules *au* Bromure de Camphre *de* CLIN & Cie, de PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՖԻԻՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՑԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԻ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորիւ ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիւ-օսկլիսինը և այնչափ ախորժակամ է որքան միւռ նոզկալի։

Ֆիւ-օսկլիսին Կրէ-ին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ԲԼՈՒՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵՍԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋ Կ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻԶԻԿՈՍ—ՋԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 3 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻԶԻԿՈՍ—ՋԷՔՄԷՃԷ

ԳՈԻԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 3	10 —	10 30	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5 ...	5 30	6 —	6 30
Գիւղ—գաւառ	6 37	7 37	8	8 39	8 9	9	9 39	10	10 39	11 39	12 13	1 39	2	2 39	3	9 4	9 4 39	5	9 5 39	6	9 6 39
Նիշեր—գաւառ	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 3	10 13	10 43	11 43	12 17	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43
Տաւուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Լամտիթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 48	12 22	1 49	2 17	2 49	3 18	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49
Լեփտի—գաւառ	6 54	7 23	8	1 8	22 8	54 9	21	9 53	10 23	10 53	11 54	12 25	1 54	2 20	2 53	3 22	4 24	4 54	5 23	5 55	6 25	6 55
Մագրիկէդ	7	9 7	31	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 34	11 6	12 6	—	2 6	...	3 4	3 36	4 34	5 6	5 34	6 8	6 36
Ալ Մեէֆանս	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	...	11 15	12 16	—	2 15	...	...	3 45	...	5 15	...	6 26	...
Թիւրիւք Չէք.	...	...	...	9	3	...	...	...	...	12 24	—	...	...	...	...	...	...	...	...	6 34	...

ՔԻԻԶԻԿՈՍ—ՋԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԳՈԻԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	51	43
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Թիւրիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	11 26	...	...	1 20	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...
Ալ Մեէֆանս	6 30	7 —	...	8 —	8 30	...	...	9 30	...	...	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	...	6 27	...
Մագրիկէդ	40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	1 37	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 42	7 5
Լեփտի—գաւառ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 54	10 24	10 53	11 51	1 25	1 53	2 25	2 54	3 21	4 23	4 53	5 54	6 24	7 —	7 16
Լամտիթիա	6 56	7 26	...	...	8 26	8 56	9 29	9 58	10 28	10 56	11 55	1 28	1 57	2 28	2 58	3 25	4 27	4 57	5 58	6 28	...
Տաւուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Նիշեր—գաւառ	7	2 7	32	...	8 32	9 2	9 34	10 4	10 34	11 2	12 1	1 34	2 3	2 34	3 4	3 31	4 33	5 3	6 4	6 34	...
Տաւուշ—գաւառ	7	8 7	38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 7	12 8	1 38	2 7	2 38	3 8	3 35	4 38	5 8	6 8	6 38	7 11
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	...	9 46	9 16	9 6	10 16	10 46	11 15	12 16	1 46	2 15	2 46	3 16	3 43	4 46	5 16	6 16	6 ...	6 7

Փոքր ծրարներ ոնիսոր կ'ընդունուին ամէն կուռանմրի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Քարրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայսրանաց մէջն բանող կառանմրոց մէջ միայն կ'ընդունուին։ Թիւ. և 2 կառանմրերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառանմրերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։ 196

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Ցունվար ամսոյ

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ տարրագրուած 906 նոր մուրհակներ (որոնք կը կազմեն տպագրեալ գրասենեակ), Ֆր. 3,359,255

Բաժինները գանձուին » 1,545,500

Վճարուին մահուանց առթիւ » 296,100

1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ գումարի Ֆր. 86,699,989-15

Ամրագրութիւն ապահովագրեալ գումարաց Ֆր. 408,448,921-53

Վճարեալ գումարք » 141,324,497—

Ցեղկութեանց համար դիմել առ բիւրոյ հանուր գործակատարն Պ. Լիոնեկ Պոնտի, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայրի, երկրորդ յարկ. 48

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԻ